

Det norske språk- og litteraturselskap 1983.

Jonas Lie: *Udmeldt af Klubben*.

Utgave ved Hans Midbøe.

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

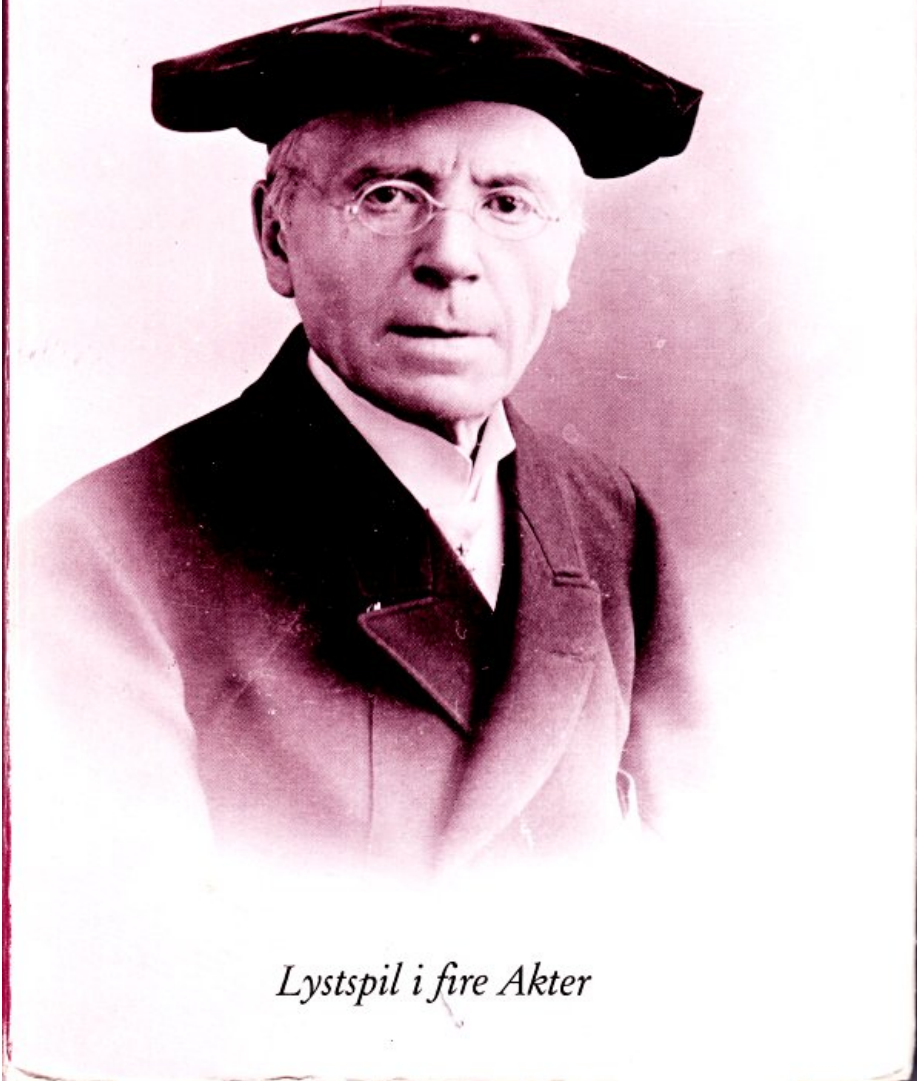
Udmeldt af Klubben

Lystspil i fire Akter

Jonas Lie

[u.å.]

JONAS LIE
UDMELDT AF
KLUBBEN

PERSONERNE

Henrik Hjort, *Amanuensis ved et offentligt
Bibliothek, æsthetisk Kritiker.*

Anna, *hans Hustru.*

Fredrik Howitz, *Fabrikejær.*

Theodora, *hans Hustru.*

Frøken Magda Howitz.

Morten Busk, *Studiosus perpetuus*.

Carsten Bomhof, *Stipendiat*.

Lauritz Hysing.

Theodosius Bjerck.

Richard Schnelle, *Digter*.

Schjørn, *Bogtrykker*.

En Tjenestepige.

Scenen: Henrik Hjorts Stue. Tredie Akts anden Afdeling foregaar i et
Bagværelse til en Caffé.

(:Et hyggeligt møbleret Værelse, som ved forskjellige Kunstsager røber, at det tilhører en Mand, der interesserer sig for Kunsten. Sidedør og en Udgangsdør i Baggrunden. Ved den ene Sidevæg et Skrivebord, hvorpaa Bøger og Skrivesager, og ved den modsatte et Pianoforte. Midt paa Gulvet staar et festlig dækket Bord med Vin og Krandskage. Omkring det er placeret Stole:)

(:Fredrik Howitz og Theodora ere netop komne ind i Stuen. Fredrik Howitz holder sin Søster Anna i begge Hænder og mønstrer hendes Udseende. Henrik Hjort og Lauritz Hysing staa sammen lidt tilvenstre i Forgrunden:)

FREDRIK HOWITZ

Du ser saa kjernefrisk ud Anna! Nu, den Fjeldrejse i Hvedebrødsmaaneden var sandelig en fornuftigere Idé, end jeg tænkte . . . Og paa Tilbagetouren rejste I atter indom dem derhjemme . . .

ANNA

Vi har været der i halvanden Uge Broder! Du kan tro, vi har hygget os.

FREDRIK HOWITZ

Det vil sige, Du spillede Frue, . . . kom ned Klokken ti til Frokosten, og saa ventede Jakobine med Theen, ligesom hun gjør paa Far.

ANNA

Men Fredrik da!

FREDRIK

Aa, nægt det ikke, – jeg ved det . . . for akurat saa gjorde Theodora, og hun var ikke lidet nydelig med det.

THEODORA

Fredrik! – – Det er ikke sandt!

FREDRIK

Vil Du benægte, at Du var nydelig?

ANNA

Aa, hør ikke paa den Ordkløver . . . En faar aldrig Ret mod ham.

THEODORA

Der hører Du Fredrik! Akurat, hvad jeg siger bestandig!

LAURITZ HYSING (*:af sides til Hjort:*)

Isandhed en husvarm, hyggelig Passiar! . . . En kan med et halvt Øje se gjennem Ruden lige ind i de To's inderste Hjertekrog. Er det din Svoger?

HJORT (*:med et Nik hen mod Fredrik Howitz:*)

Der Spiessbürger da, – mener Du? Ja, saamæn er han det, . . . på sin Vis en Perle.

ANNA (*:til sin Broder:*)

Og hvordan staar til hjemme hos Eder . . . med Børnene?

FREDRIK HOWITZ

Tak, der er Alt vel.

LAURITZ HYSING (*:for sig selv:*)

Retnu tror jeg, vi faa høre Vuggen gaa!

FREDRIK HOWITZ

Men, hvordan havde de Gamle det, Anna!

ANNA

Ypperligt! – Alt i sin vante Gjænge, . . . Fader . . .

HENRIK HJORT

Ja, jeg stillede tilslut mit Ur efter ham. Naar han gik ned til Beddingen for anden Gang, var Klokken fem Minutter over elleve; naar han kom op igjen og tog i Stuedøren, begyndte det at ringe tolv; naar han om Aftenen kom fra Kontoret, var den syv, og Klokken ti paa Slaget stod han i Sloprok og Nathue med Lyset i den ene Haand og med den anden paa Klinken til Sovekammerdøren . . .

Vægteren raabte da akurat udenfor.

ANNA (*:lidt stødt:*)

Jeg kan ikke like den Slags letsindig Snak, Henrik, – Du sagde ham dog altid

et hjerteligt Godnat lige før.

HENRIK HJORT

Javist, javist Anna – Du forstaar da en Smule Spøg!

FREDRIK HOWITZ (*:afsides til Theodora:*)

Nødig dog just over Ens egen Far, synes jeg.

HYSING (*:med komisk Pathos til Hjort:*)

Vid Du Daare! – de forstaa den ikke!

(*:Demonstrerende:*)

Spøgen hviler paa en fra Virkeligheden afløst Forudsætning; den hører under Digtningens Kategori; – men en Sats ud fra det Reale faar man kun vanskelig en Spidsborger til at gjøre . . .

HJORT

Ti, – siger jeg Dig! – her er ikke Stedet for dine Definitioner!

(*:i en anden Tone:*)

Ja, vær nu ikke vred!

(*:Til Fredrik Howitz og Frue:*)

Maa jeg forestille Eder vor berømte Litterat og Kritiker Lauritz Hysing.

FREDRIK HOWITZ

Ah, Hr. Hysing! Jeg kjendte Deres Far, afdøde Malermester Hysing; han har malet vort Hus engang. Det var en brav Mand, ofrede meget for at faa Dem frem. Og Deres Mor, – har hun det godt? Ja, De er naturligvis nu hendes Støtte. Apropos! – Vær saa snil at sige mig hendes Adresse.

(*:Bogtrykker Schjørn kommer imidlertid ind, hilser paa Hjort og Frue, som byder ham Plads:*)

LAURITZ HYSING

Jeg . . . ja – jeg . . . skal levere Dem et Kort en anden Gang . . . jeg finder det virkelig ikke.

HOWITZ

Snak! Jeg behøver intet Kort for at finde gamle Madam Hysing . . . Sig blot hvor hun bor.

HYSING

Jeg . . . jeg – husker det sandelig ikke, . . . det vil sige Husnummeret – det er

HOWITZ

Oslo Strandgade, som før, hvad? – Dog vel ikke det gamle . . . hm! hm! Nu saa!

HYSING

Hvad behager?

HOWITZ

Nej, det var Intet . . . Jeg beder Dem hilse hende fra mig . . . mulig træffer jeg hende ved Lejlighed selv derude.

HYSING (*:af sides:*)

En højst nærgaaende og ubehagelig Fyr!

(:Døren aabner sig. Morten Busk og Carsten Bomhof træde ind; – den Første utoiletmæssigt klædt med graa Hat, Stok og Jakke; rund, tyk og skjægget. Morten Busk vender endnu Ryggen til Døren:)

CARSTEN BOMHOF

Jovist, jo vist er det her!

MORTEN BUSK (*:vender sig og ser sig forbløffet om i Stuen, forlegen ved at se den festlig; idet han faar Øje paa Lauritz Hysing, læner han sig raskt overlegen paa sin Stok, sætter Næsebrillerne paa og udbryder med en vis Air:)*

Tillad mig at spørge det ærede Selskab? – Befinder man sig her hos Studiosus philologiae, Amanuensis ved Bibliotheket, den æsthetiske Recensent i Bladet «Dagslyset», Hr. Henrik Hjorts Stue? Man skulde gratulere ham, – skue ham ved den hjemlige Arne, . . . ved Husgudernes Altar ofrende til Larerne og Penaterne, det vil sige: han brænder sine Idealer, *dem* til en sød Lugt, hans tidligere Venner til Begrædelse.

HENRIK HJORT

Det ligner ham!

CARSTEN BOMHOF (*:rettende sig op bag Busk:)*

Altsaa; Hic Rhodus?

HENRIK HJORT

Javist er det her! – Træd ind!

HOWITZ (*:af sides til Theodora:)*

Her regjerer nok en vis højere Folkeskik, . . . som gaar over Hovedet paa os

HJORT

Maa jeg forestille Selskabet Hr. Literatus Morten Busk, noksom kjendt af Navn, Studiosus perpetuus, omvandrende ironisk Filosof à la Socrates, ellers Arrangeur af Feulletonen i Bladet «Borgeren», – en hans Evner uværdig, kun af det materielle Livs Krav paatvunget Beskjæftigelse . . .

HYSING

. . . Hans Aand svæver daglig usynlig blandt denne Byes Familjer, særlig ved Eftermiddags og Aftentide . . .

HOWITZ

Jeg forstaar – – den Del af den, som han maa brænde til Ære for sine Husguder.

MORTEN BUSK (*:ser lidt overrasket paa ham:*)

Indrømmet! – truffet! Og dog, – saa inconsequent er Mennesket – jeg holder af at sysle med disse hjemmebagte, borgerlige Sympathier og Meninger. Jeg har styret den Feulleton nu i tyve Aar. Ja, jeg har endog drevet Svagheden saa vidt, at jeg selv har sat mig til i Sloprok og Nathue ved et Glas varm Toddy og læst den. Man mager Ryggen tilbage i Fars Stol og sin Fars Tid og indbilder sig . . .

THEODORA

Jeg læser altid de Feulletoner. Fra jeg var ung Pige har jeg dem at takke for mangan dejlig Stund – saa interessante . . . og altid med Meninger, som En maa elske.

ANNA

Ja vi hjemme syntes det samme; vi læste dem altid højt. Jeg blev saa glad, da jeg hørte, De var en af Henriks Venner . . .

(:Morten Busk ser op i Taget:)

HYSING

Hm! Du staar for den populære æsthetiske Domstol, forstaar Du min kjære Busk! Din Virksomhed i Bladet Borgeren, det vil sige din borgerlige Virksomhed sætter Dig ind i den moralske Skikkeligheds Kategori . . . jeg hører Dig staa og stampe tilfreds der inde i Stalden ved Krybben paa dine ældre Dage.

CARSTEN BOMHOF

Ja, hvad siger ikke Bayle i sin berømte, vittige Ordbog . . .

HJORT

Om Forladelse, jeg glemte at præsentere min Ven Candidatus philosophiæ
Carsten Bomhof!

(:til Anna:)

Hr. Carsten Bomhof – min Hustru!

BOMHOF

. . . han siger . . .

HJORT *(:overhørende:)*

Som Du ser ham der, har han intet mindre end en hel Bog i Hovedet, –

BOMHOF

Ja, nu er jeg da endelig enig med mig selv om Titelen . . . Titelen er, som
Chateaubriand har sagt, hverken mere eller mindre end selve Bogen . . . Bogen in
nuce. Den skal hede «Tiden, seet æsthetisk, ethisk og praktisk» med et Anhang
om dens vigende Mystik – Religionen.

HOWITZ *(:afsides:)*

Nu! – jeg anede ikke, det var en slig Fyr!

(:højt:)

Tør jeg spørge, tager De ind i Værket noget om det Merkantile?

HYSING *(:med Skadefryd:)*

– noget om Vareprøver – hvad?

HJORT *(:skyndsomt:)*

Vil Damerne og Herrerne ikke drikke et Glas Vin? – Du glemmer at byde
Anna!

(:Medens man drikker viser Frøken Magda Howitz sig i Døren:)

ANNA

Nej, – Tante Magda!

TANTE MAGDA *(:hilsende og kyssende Anna:)*

Ja, her har Du Tante, kjære Anna!

(:seende sig mønstrende om i Værelset:)

Saa, Krandskage! Gratulationsvisitter! Presenter! – Jeg vidste, din Far ikke
vilde spare, naar det kom til Stykket, skjønt det jo ikke netop var efter hans

(:hilsende paa Henrik Hjort og henvendt til ham:)

ja, jeg kommer med friske Hilsener hjemmefra . . . og saa faar Du jo nu en stor Post, Henrik! – Saa er man mere selvstændig!

LAURITZ HYSING *(:afsides:)*

Ah, saa, – det hænger altsaa dog i Svigerfar Howitz!

HJORT *(:stivt:)*

Velkommen i Huset Tante! Med eller uden den Post haaber jeg nok, De skal se mig staa paa egne Ben! . . .

(:Anna forlegen:)

HOWITZ *(:bemægtiger sig skyndsomt Tanten:)*

God Dag, kjære Tante!

(:afsides med Vægt til hende:)

Husk da paa, – det er ikke noget at basunere ud for Alverden, at Far var imod Partiet!

TANTE MAGDA *(:lidt fornærmet:)*

Saa, – saa! – Nu ja, jeg skal vist ikke bringe det ud!

(:Hun gaar efter lidt Betænkning hen til Anna og ser hende ind i Ansigtet:)

– Og Du er lykkelig nu?

ANNA

Om jeg er lykkelig! – – Ja, jeg véd nok, Tante Magda, at Far ikke var videre for, at Henrik og jeg skulde gifte os, – at han skulde havt Embedsexamen; – men Du skal tro, det varer ikke længe, før han skal erkjende ham for, hvad han er!

(:Sér paa sin Mand med Stolthed:)

TANTE MAGDA

Det var den Stilling sammen med din Broder Fredrik, som stod din Far for Hovedet, ser Du; – han mente, en Mand skulde vide, hvor han tog Brødet fra, før han giftede sig – Nu ja, nu har han jo Udsigt til at blive en stor Redaktør, og . . .

ANNA

Far eller Fredrik forstaa endnu ikke, hvad de har villet standse . . . Og Theodora, hun . . . kan nu ikke tænke sig noget højere end hendes Mands velsignede Fabriker!

(:De gaa hen mellem de Andre ved Bordet:)

MORTEN BUSK

Der har vi ham, – vor unge Sol!

RICHARD SCHNELLE

Ja, her er jeg!

HJORT

Maa jeg forestille Hr. Richard Schnelle – Student, Poet! . . . Sig med engang Schnelle er Du i fjerde eller femte Akt?

SCHNELLE (*:hastigt afværgende:*)

Jeg har opgivet det. Jeg er begyndt paa et Epos – ja, et større forstaar Du; . . . jeg har en saadan herlig Udgang! . . . Tænk Dig . . .

(*:han tager ham raskt tilside henimod Fredrik Howitz:*)

HJORT

Maa jeg forestille, – det er min Svoger Howitz!

SCHNELLE

Din Svoger! Ja saa kan han jo gjerne høre!

(*:Demonstrerende ivrigt:*)

Tænk Eder engang Helten og Heltinden! Netop som det skummende Bæger sættes til Læben – tager jeg det bort! Det er en Udgang, som man skal lede efter Magen til – hvad? – rent ud rystende!

HJORT (*:halvt overhørende:*)

Nu, nu – kom nu, skal Du faa se min Hustru!

HOWITZ (*:ser forbauset paa ham; med et Skuldertræk:*)

Netop som det skummende Bæger sættes til Læben, – tager De det bort! – Min ringe Forstand siger mig, at de To da maa staa med saa temmelig lange Ansigter . . .

SCHNELLE (*:maalende ham med Øjnene:*)

Hvad behager min Herre! –

HJORT (*:idet han fører ham hen til sin Hustru:*)

Aa, bryd Dig ikke om Svoger Howitz, han er et godt Hoved, men Poesi er just ikke det, han skjønner sig paa

(*:spøgende til Anna:*)

Richard Schnelle. R.S. Det lille Digt af «R.S.», Du læste, er af ham.

MORTEN BUSK (*:der staar halvt med Ryggen til, idet han tømmer et Glas:*)

Ser han ikke genial ud? – Han udstraaler Poesi og indtager Damerne.

(*:halvt til disse halvt for sig selv:*)

. . . han læser sine Vers, saa han blir hvid i Ansigtet af Begejstring!

TANTE MAGDA (*:til Anna:*)

Saa, det er en Digter! Jeg har bestandig længtes efter at se en saadan Mand.

(*:betragtede ham:*)

ANNA (*:til Schnelle:*)

Jeg glæder mig til at lære Dem at kjende, Hr. Schnelle! Min Mand har fortalt mig saameget om Dem.

TANTE MAGDA

Det maa dog være underligt saadan at føle Muligheden af en stor Fremtid hos sig . . .

RICHARD SCHNELLE

Der laa en Kvindes hele fine Sind i den Bemærkning! . . . Javist! . . . man er som frugtbetynget – som ventende paa sig selv . . . som . . . som

TANTE MAGDA

– en Morgen vaagner man og ser Træet staa snevidt, dryssende af Blomster udenfor sit Vindu. En Anledning er Vinden, der ryster det, og saa . . .

MORTEN BUSK (*:uden at vende sig, ironisk for sig selv:*)

. . . sner der Digte udover Landet, saa højt, at man maa bane sig Vejen gjennem dem med en Sneplaug.

FREDRIK HOWITZ (*:som staar ved Siden af ham, leende:*)

Skaal! Vi De tillade mig at drikke et Glas med Dem, – det om Sneplaugen . . .

MORTEN BUSK (*:først stødt, siden med Overgang i Humøret:*)

Hvad behager! – Det var en Bemærkning for mig selv – en afsides beskeden Replik . . . Nu, den slog ned! . . . Højest smigrende!

(*:drikker med ham:*)

. . . Deres Svogers Velgaa– ende!

HOWITZ (*:leende:*)

Ja, – og saa paa det om Sneplaugen!

HYSING (*:til Carsten Bomhof, pegende med Tommelfingeren over Skuldren mod de to Foregaaende der staa i Samtale:*)

Spidsborgerne sætte sig paa den Morten Busk som Fluer paa et Stykke Sukker; – de ane ikke, at han harcellerer dem ud og ind . . . til de falde af ham aandelig dræbte. Hørte Du – de staa og drikke paa Svogerens Velgaaende; den næste Skaal blir for Svigerfars Næring, – han ejer et Skibsværft den Howitz. Apropos om Næringen! – saa blir det naturligvis Svigerfar, som kommer til at staa for Underholdningen i Længden. Med en Ammanuensisgage og den Smule Avisskriveri ved Siden af kommer han nok ikke langt. – Ja, Du véd, det heder, han har faaet et Slags Udsigt til at blive Redaktør af det nye Tidsskrift «Samtiden». Tror Du, han blir det?

HYSING

. . . at han har den Personlighedens Mægtighed? . . . den Staalvilje, det snare Blik for det afgjørende i Tiden, som skal til for at staa som den centrale Mand i en virkelig Culturbevægelse? – Han skriver med et Vist Talent, og under en Chef, som kunde lede hans Pen . . . Men lad det blive mellem os – de otte hundrede Daler om Aaret . . .

BOMHOF

Og jeg vil sige, at enten Du eller Morten Busk er Manden for Posten –

HYSING

Ja, – om Morten Busk kan der nu ikke være Tale . . . Han er egentlig kun en pikant Vanskabning, . . . et Indfaldsmenneske, der er leddeløs i Viljen. Han føler selv, at han er aandelig afmægtig; derfor drikker han og er ironisk. Se, det er nu hans Definition, – den hænger som Sværdet over hans Hoved, forstaar Du! . . . det er han, som har anbefalet Henrik Hjort til Forlæggerne!

HJORT (*:idet han med et Glas gaar hen til Anna:*)

Min Hustru og jeg ønsker Eder, kjære Slægtninge og Venner, velkommen i vort Hjem!

(*:Man drikker:*)

BUSK

Maa jeg ønske tilbage dit og din Hustrues Velgaaende! – Og hør et Raad,

(:han bukker for Fruen:)

til en saa skøn og elskværdig Virkelighed knyttede Mand! Bliv ankerfast hos dine Slægtninge og vogt Dig vel for dine Venner! Lad os være Dig som Røg, som Halm, som daarlige Ungkarletanker, som en forgangen Dag, Du angrer! – Gode Venner har det tilfælles med gode Forsætter, at de brolægge Vejen til – Hm! – Det skulde da være, om Du kom op i Fredagsklubben, – ellers vilde jeg savne Dig! De slipper ham vel didop Frue!

ANNA

De taler, saa jeg blir halvt bange for Dem – som om Ægteskabet var det samme som en aandelig Lyseslukker!

BUSK

Tvertimod Frue! – Tvertimod! Jeg vil endog indrømme den store Ting, at *der* netop brænder Lyset; – man skal bare ikke gaa ud i Vinden med det – og faa det blæst ud . . .

ANNA *(:leende:)*

. . . af sine gode Venner, mener De . . . Nej, nu blir De mig altfor aandrig.

BUSK

Ser De Frue! Saadanne som jeg, – for ikke at tale om dem, der

(:bukker til Lauritz Hysing:)

ere mig uendelig overlegne, – kan fylde det hele Land med Lys uden i Virkeligheden, at tænde saameget som en Fyrstikke. Solen lyser og varmer – Hjernemennesket kun lyser! – Hjernefosfor! – lutter Fosfor! . . . De faar ikke tændt saameget som en Træpinde i Deres Ovn dermed Frue! Thermometret vil ikke stige en Miliontedél af en Varmegrad i deres Stue! Tvertimod! – – Og De vil endnu sende Deres Mand i Klubben?

(:komisk højtidelig:)

Ja, nu har jeg advaret Dem!

ANNA

Sandt at sige, er jeg altfor stolt af min Mands Venner, til at ville skille ham af med deres Omgang.

HYSING *(:til Carsten Bomhof:)*

Det er virkelig en aandfuld Kone!

Ved Lejlighed skal jeg Overantvorde hende min Definition af den Morten Busk; – det var Uforskammetheder han opvartede med. Han har heller ingen Forstaaelse af mig . . . vil standse min Vej til Tidsskriftet. Nu vel! – han skal blive taget rationelt – koldt!

HJORT (:førende Bogtrykker Schjørn hen til Bordet og, gribende et Glas:)

Lad mig nu drikke et Glas med Dem Hr. Schjørn! og takke for de tre Aar, hvori De har været min Vært. – De har isandhed været en taalmodig Mand . . .

(:De drikke:)

– Maa jeg forestille Dem min Svoger Howitz . . . Hr. Bogtrykker Schjørn!

(:Han gaar:)

HOWITZ

Saa, min Svoger har boet hos Dem?

SCHJØRN

I tre Aar, hverken mere eller mindre.

(:Med Vigtighed:)

Jeg har den Ære at kjende alle hans Venner

(:Fortroligt, idet han peger didhen, hvor Hysing og Bomhof staa:)

De skal vide, det er lutter mærkelige Mænd, som kommer her; det er dem, man snakker saameget om, . . . som har Klub i det inderste Værelse af Brøgers Caffé.

MORTEN BUSK (:kommer slentrende til:)

Højest mærkelige Personer, Hr. Schjørn! – det kan jeg forsikkre Dem; jeg har studeret dem nu i flere Aar og endnu ikke fundet nogen Bund i dem! Maa jeg drikke et Glas med Dem – paa Gammelt!

HOWITZ (:leende:)

Nu, De gir sandelig det glatte Lag, hvor De kommer, Hr. Busk!

(:Morten Busk løfter Glasset og ser ind i det:)

HOWITZ

. . . kun vilde jeg sige, – fyrer De ikke med det samme indover Deres eget Dæk?

MORTEN BUSK

Selvmord, mener De? – Selvmord! – Det er nu min Maade at leve paa! –

HOWITZ

Det er virkelig en morsom Fyr! – Klart at han er begavet; – – – Jeg gad forresten nok vide, hvem det er, som speculerer i alle disse Mennesker? – Det maa naturligvis være Forlæggerne!

RICHARD SCHNELLE (:kommer ivrigt gesticulerende i en Samtale med Theodora Howitz:)

Tro mig! Der er noget i alle disse Raab, – der kommer en ny Tid, en ny Sol dragende op, . . . de nuværende Religioner, Ægteskabet, Ejendommen, Familjelivet – Alt vil fortæres i dens Glød!

(:De komme i nærheden af Bomhof og Morten Busk:)

Ikke sandt Carsten Bomhof?

BOMHOF

Ejendom er Tyveri, siger Proudhomme, og Familieinstitutionen, – – ja i min Bog skal De faa læse henved tre hundrede Sider bare om dette Spørgsmaal.

THEODORA

Men De selv? – De mener dog ikke sligt!

BOMHOF

Jeg selv? – Jeg har blot at opstille objectivt, hvad Videnskaben siger, hvad Tidens første Aander mene om Sagen, og –

(:til Schnelle:)

hvad dens Digtere ane! –

MORTEN BUSK

Det er jo simpelt at forstaa det, Frue! at den, som skriver om en Sag, ikke selv kan have nogen Mening om den . . .

BOMHOF (:stivt:)

Jeg maa frabede mig deslige Forsøg paa at ironisere over min Person!

HYSING (:der har fulgt Samtalen, til Hjort:)

Du skulde virkelig have et Øje med Morten Busk, . . . at han ikke drikker formeget her. Han gaar omkring og er uforskammet; . . . jeg forsikkrer Dig, det kan have sine Grændser!

HJORT

Naa, naa, – – Du kjender ham jo. Fortæl heller min Tante Frøken Howitz her, hvad Slags Digter Richard Schnelle er; hun vil absolut have Besked paa den Sag.

HYSING (*:til Tante Magda med et Anstrøg af lærd Foredrag:*)

Hm! – Richard Schnelle, Frøken! – Ja, det er egentlig et vidløftigt Kapitel; men jeg skal fatte mig i korte Slagsatser: Han er ingen Digter, men han vil blive en . . . jeg har forud construeret hans hele Digterbane, det sphæriske Snit, der begrænder alle hans Genies Muligheder. Gaar han den Vej, jeg har stukket ud for ham, vil han naa op i det Betydelige; – gaar han sin egen Vej, vil han kun blive en uklar Taagefigur, en Umulighed, der ikke kan anerkjendes . . .

MORTEN BUSK (*:til Theodora Howitz:*)

Forstaar De? Noch eine Sterne unbestimten Ranges! – men, gaar den Stakkel ikke Hr. Hysings Vej, saa slukker han ham bare ud!

HYSING (*:spydigt:*)

Skal vi ikke resikere, at Busks eget Lys snart gaar ud, er det nok nu paatide, at trække os tilbage.

FREDRIK HOWITZ

Jeg tænker, det er paatide for os Alle nu at bryde op.

(*:Theodora rejser sig; han gaar med sin Hustru hen til Hjort og Anna:*)

Farvel Svoger! Farvel Anna! I komme dog snart og besøge os?

HJORT (*:undvigende:*)

Min Tid blir saa optaget, . . . saa udenfor Kredsen af gamle Venner vil jeg vel mindre hyppig række, men . . .

THEODORA (*:spydig til Fredrik Howitz:*)

Ja, Du kan jo ikke love din Søsters Mand nogen Stue fuld af Aandrigthed, som han er vant til . . .

FREDRIK HOWITZ (*:med Alvor og irettesættende:*)

. . . men altid fuld Hjertelighed, Theodora!

ANNA (*:hastigt:*)

Det véd vi jo, – og vi vil visselig lige saa gjerne komme, som I vil have os. Henrik mener bare, at han vil faa saa meget at gjøre i den første Tid, at . . .

HENRIK

TANTE MAGDA

Farvel, kjære Anna! Det var rigtig en nydelig Formiddag, – alle disse Mennesker, som bare leve og aande i højere Interesser! En blir tilmode blandt dem, som En var paa Komædie, og hele Verden bare gik paa Rim eller Vers eller saadant Noget.

HYSING (*:tager Afsked:*)

Min særlige Respekt, Frue!

(*:De Andre tage ogsaa Afsked:*)

MORTEN BUSK (*:tager Hat og Stok, som han har sat hen i Krogen, griber Carsten Bomhof ved Armen og vil gaa, men erindrer i det samme, at han har glemt at sige Farvel. – I en lidt opstyltet Tone:*)

Det er sandt! – Maa jeg anbefale mig i Din og Hustrues Bevaagenhed, – – bede Dem undskylde en Mand, som holdt paa at gaa ud af Huset uden at sige Farvel – sørgelige Følger af Caffélivet, Frue! – – – Hm! – ja – maatte I nu leve som to Turtelduer!

HENRIK HJORT (*:følger de Sidste ud og klapper Morten Busk paa Skulderen:*)

Jeg haaber, Du ikke vil forsømme af og til at se ind i Reden!

(*:Anna staar og ser efter dem hilsende; hun faar derunder et fortænkt, lidt nedslaaet, Udtryk, som dog opklares, idet Henrik træder ind:*)

HENRIK

Nu Anna! Hvordan syntes Du om dem? Den Morten Busk er egentlig ubetalelig. Skade, at; – men en aandelig Aristokrat er han . . . hver Tomme af ham. Ja, der saa Du nogle af mine Venner! – Men Anna! – Du ser jo . . . næsten nedslaaet ud?

ANNA (*:iler hen og skjuler med Heftighed sit Hoved ved hans Bryst:*)

Aa, bryd Dig ikke om det, – det er bare saadan . . . en Følelse . . . Jeg er vist dum, Henrik! De vare jo saa aandrige Allesammen, men . . .

HENRIK

Nu da, Anna! . . . men, – nu, sig det kun ud Kjære! – men?

ANNA

Jeg syntes, det var, som om de igrunden saa ned paa og spottede, . . . som om det var saadan liden Ting, at . . .

HENRIK

. . . at vi To ere gifte, mener Du . . . Ser Du, det er nu engang deres Manér, –
der staar Intet i Verden for dem!

ANNA

Ja nu, jeg har Dig, véd jeg jo, det var Ingenting. –

(:Efter en liden Pause:)

Jeg kunde aldrig holdt af Dig, om Du ikke havde havt Hjertelag, Henrik! – Og
Morten Busk! – jeg syntes, det var, som han hele Tiden sang saadan mistrøstig
Sang . . . enda han virkelig saae saa god ud. Jeg véd ikke hvorfor, men jeg fik
mest Tiltro til ham.

HENRIK (:leende:)

Du véd ikke hvorfor? . . . men Du syntes bare, at de gode Venner, som Du har
længtet saa efter at se, – plukkede Reden for Fjær. Ja, de ere ikke sentimentale!

ANNA

Tro bare ikke, at jeg har tænkt mig dem saadan, – ellers tør jeg ikke snakke
mere til Dig. Jeg er saa uvant endnu, ser Du – til disse overlegne, frie, Meninger.
Ak ja, det er nok en liden Spidsborgerkone, Du har faaet, Henrik!

HENRIK (:med Varme:)

Du, – en Spidsborgerkone! Jeg staar netop og undrer mig over dit fine
Instinct. – Jeg nød ordentlig, hvorledes de blev sat i Respekt af Dig. – Min gode
Ven Lauritz Hysing hilsede Dig sandelig en Smule anderledes, da han tog Farvel,
end han værdigedes, da han kom!

ANNA

Jeg skal sige Dig Noget, Henrik! – Jeg var hele Tiden lidt bange for ham.

HENRIK

Og saa imponerede Du ham? . . . Og Du kalder Dig en Spidsborgerkone! . . .
Du maa tro, En kunde lede længe, før En fandt det, der kunde bringe en Mand
som Lauritz Hysing til at tage til Hatten!

ANNA

– Jeg forsikkrer Dig, det var noget vist stivt, hovmodigt i hans Øje, der stødte
mig fra ham – han saa ligesom ned paa os Alle.

HENRIK

Anna! – det er en borgerlig Alen, Du der lægger paa en Aandens Mand!

ANNA

Tilgiv mig, Henrik! –

(:standser lidt og udbryder:)

Ja, maatte jeg blot ikke blive den, som trækker Alt ned for Dig!

(:angst:)

Det var maaske det, de tænkte, naar de troede, Ægteskabet skulde gjøre Dig til en saadan Prosaist! Men Henrik! Du skal se, Du skal ikke tabe Noget ved mig! Jeg skal arbejde paa at danne mig og forstaa Dig, og, naar Du bliver Redaktør, –

HENRIK *(:leende:)*

. . . Saa skal de nok faa se baade hjemme og hos din Broder! . . . Sig oprigtig, – er det ikke det, Du mener, Anna?

ANNA

Nej Henrik! . . . ikke just det; men . . .

(:raskt, som om hun vil over i noget Andet:)

Du stødte virkelig min Broder en Smule idag, . . . jeg saa det. Du kunde jo nok have vist Dig lidt mere imødekommende, da han indbød os. Han mener det saa vel.

HENRIK

Hvad? – vi skulde begynde med at gaa ud Søndag Middag til Familien? – Søndag og Thorsdag – hvad? Og saa de igjen Tirsdag og Fredag hos os – regelmæssigt – indtil alle Parter blir gamle og graa; – man ved udenad, hvad man faar baade af Passiar og Mad. – Er det ikke saa, det gaar til? Vi skal lade os bergtage af den saakaldte Familie-Omgang?

(:Elskværdigt:)

Nej, min Kjære! – dette er nok af den Slags Sager, som vi faar offre, om vi ikke vil blive, hvad vi selv saa vittigt kalder, en Spidsborgerkone! – Vi kan nok derfor sees; – det staar Dig jo frit for at besøge din Broder hver Dag, saa ofte Du bare vil . . .

ANNA

. . . Uden Dig? . . . Vise ham, at Du overser ham – mere end alt skeet. Han fortjener sandelig ikke det af mig.

HENRIK

Jeg har Intet imod ham . . . Hvergang jeg ser ham, har jeg bare en Følelse af, at han vil mane min Aand ind i sin Mølle og male min literære Fremtid mellem Hjulene. – Han har nu to Gange sat mig ind i sin Papirforretning – der er noget irriterende ved det, – jeg tror, han skal finde, at jeg kan staa paa egne Ben uden at behøve at ty til ham!

ANNA

Kjære Henrik! Du maa holde af ham; han er min Broder, og, – han ser nu engang ikke højere!

(:Tæppet falder:)

(:Anna sidder i Morgendragt ved Frokostbordet; Henrik ivrigt skrivende ved Skrivebordet:)

ANNA

Hør Henrik, – jeg har bedet Dig en halv Time, – nu er Kaffeen kold.

HENRIK *(:distrøit uden at se op:)*

Ja, ja strax.

ANNA

Strax, siger Du? – Jeg faar ud og varme den igjen for Dig.

HENRIK *(:ryster paa Hovedet:)*

Ja, ja!

(:Anna gaar ud:)

HENRIK *(:ser sig om og sukker, . . . begynder igjen at skrive og yttre derunder:)*

. . . Man lægger sig til den Kunst at skrive om alt Muligt . . . egentlig om Alt, hvad der gives paa Jorden og under Himmelen – for den Smule Maanedsgage . . . For Exempel nu dette! – det er egentlig ikke Noget at byde Folk, men saa bærer det sig vel paa den Smule Brander tilslutt, – Morten Busk vil kjende den igjen, men det faar nu være.

(:Lægger Ansigtet ned i Hænderne. Idet han atter ser op, har han et Udtryk af Træthed og Mismod:)

Ideer – Ideer ja! Før Komplimenterede man, men betalte ikke videre, nu, man skal betale, høres mindre til Komplementerne. Det fal der mig virkelig undertiden ind, at jeg kan staa nogen iverjen dernede i Redaktionen . . . der er ialfald kommet ind en Maade at vurdere det, jeg skriver, som . . . hm ja, det maa taales . . . indtil videre . . . Og saa ovenikjøbet at maatte affekttere, at dette evige

Penneslid morer!

(:bittert:)

. . . ellers har En naturligvis ikke litterært Fond nok! – Ja, det gjælder virkelig i mere end en Henseende nu, at jeg faar Tidsskriftet . . .

(:han fortsætter med at skrive:)

ANNA *(:kommer ind med Kaffe:)*

Du skriver og Du skriver . . .

HENRIK

Se, nu er det færdigt! – Du har nok ventet længe paa mig, Anna!

(:Han sætter sig ved Frokostbordet medens hun skjænker Kaffe:)

ANNA *(:nysgjerrigt:)*

Er det da noget . . . Vigtigt?

HENRIK

Aa, nej . . .

ANNA

Aa nej . . . aa nej! – til en Afvexling – aa ja! – det er virkelig Alt, hvad jeg faar ud af Dig i den sidste Tid, – naar Du ikke er distrahit, for da svarer Du slet ikke . . . . . Jeg véd nok jeg ikke kan forstaa netop Alt, men . . .

HENRIK

Du har det med «Menner», det er dit Postscriptum, hvori Du altid gemmer Hovedsagen, . . . nu men . . .

ANNA

Jeg mener bare, at lidt maatte det vel engang imellem gaa an at fortælle mig ogsaa. – Du kan da tænke, at jeg, som sidder herhjemme alene, nok kan trænge at faa Noget af Dit at interessere mig for!

HENRIK *(:modtagende Flødemuggen, som hun rækker ham:)*

Tak! – – Ja, det blev rigtignok diverse – saameget som i et Conversationslexikon fra A til Ø at pløje sammen i ægteskabelig Fortrolighed.

ANNA

Du spørger det bestandig bort, men jeg mener virkelig ikke saa lidt med det.

HENRIK *(:drikker af sin Kaffe:)*

Hm! – – Forresten . . . Fruen sov nok ind iforgaarsaftes, da jeg læste min

Afhandling om Wessel og Ewald.

ANNA

Den var saa grundig . . . saa lærd . . . ogsaa var der saameget, jeg ikke
skjønnede mig paa . . . saa

HENRIK

saa Du sov ind! – Ja, nu har Hysing og Busk lovet mig at læse den igjennem –
Busk er ogsaa en stræng Kritiker . . .

ANNA

mod os –
(:*retter sig*:)
mod Dig? Det tror jeg nu igrunden ikke – heller det Modsatte.

HENRIK

Slig er I Fruentimmer! – bestandig skal det komme an paa mig eller paa Dig .
. . paa Personen – Sagen selv, den forsvinder i Baggrunden.

ANNA

Jeg mener bare, at, finder Busk, at han kan sige Dig noget Behageligt om den,
saa gjør han det.

HENRIK

Aa ja, kanske, – i den mest uforskammede Form, han kan udfinde.

ANNA

Han er saa interessant – og kjeder sig slet ikke ved at sætte mig ind i Noget.
Jeg har nu siddet og seet Dig skrive i hele Morges, og tænkt paa, hvad det kunde
være . . .

HENRIK

Hvad det kunde være? – Det er da ingen Statshemmelighed, – Noget, jeg har
lovet færdig til Klokken ni . . . Det presserer for Trykkeriet.

ANNA (*:mut:*)

Du gjør mig ikke synderlig klogere ved det Svar, Henrik!

HENRIK

Aa – Du vil se det i Avisen.

ANNA

Ja bagefter, naar hele Byen har læst det, faar din Hustru se det. Du vil jo ikke engang have Aviserne i Huset.

HENRIK

Jeg vil have Fred for Aviser hjemme, siger jeg!

ANNA

Er det da Ting, som jeg ikke skal læse? – Hør Henrik, En kunde næsten blive mistænkelig – spørge, hvorfor Du har en Kone?

HENRIK (*:utaalmodigt:*)

Hvorfor – hvorfor jeg har en Kone? Kanske forat jeg skal skrive Avisartikler, Notitser, Bynyt – og, hvad det Altsammen er, for hende ogsaa?

ANNA

Du er saa utaalmodig, min Ven; men har Du Arbejde, saa har Du ogsaa din Glæde af disse aandelige Ting – og lidt kunde Du da lade mig være med paa det.

HENRIK (*:bitter:*)

. . . paa Glæden mener Du . . . saa Du misunder mig den? . . . Du forstaar da vel, at jeg for Maanedsgagen maa skrive en hel Del, som ikke netop er noget at underholde Dig med!

ANNA (*:halvt i Tanker:*)

Underholde mig, siger Du, – – det kan jeg gjøre med en Morskabsbog . . .

HENRIK

Du falder nok i Tanker, Anna?

ANNA

Jeg undrer mig bare over, hvor haardnakket Du nu den hele Tid har holdt fast ved ikke at fortælle mig, hvad Du har skrevet. Var det en saadan liden Ting, saa . . . maatte den vel kunne siges – –

HENRIK

Se saa, det har vi det; . . .

(*:han ser med pludselig Hast paa Uret og rejser sig fra Bordet:*)

Ja, nu Anna, maa jeg i Trykkeriet –

(*:han tager sin Hat og kaster en Frakke over Armen:*)

ANNA

Og saa tænkte jeg paa, hvad jeg vel kunde blive for Dig, naar jeg aldrig faar være med paa Dit. Hvorfor lukker Du mig ude fra det? Var det dét, Du lovede mig? – Staar jeg da saa langt under Dig, at – –

HENRIK

Kommer Du nu med dette igjen!

(:kysser hende:)

Farvel!

ANNA

Og det gaar da sletikke an at faa vide, hvad Du skriver?

HENRIK

Kjære Anna! – synes Du, jeg nu har Tid? – jeg har fem Minuter . . .

(:idet han gaar henimod Døren:)

– – Det er desuden ikke hvad Du tænker . . . det er kjedsommelige Ting!

ANNA *(:koldt:)*

Adieu, Henrik! – naar kommer Du tilbage?

HENRIK

Klokken tre, – Klokken tre, mit Barn! –

(:han skynder seg ud:)

ANNA *(:begynder mekanisk at sætte nogle af de Sager, der staa paa Frokostbordet paa et lidet Bræt, for at bære det ud; idet hun tager Sukkerskaalen, falder hun i Grublerier:)*

Nej, dette kan ikke gaa længer, – skal ikke gaa! – Han skjuler Noget for mig, det er klart! Hvorfor tier han? Hvorfor stænges jeg ude? – Jeg vil gaa til Tante Magda . . . hun skal skaffe mig alle Aviserne, . . . jeg vil læse dem selv der hos hende, jeg vil . . .

(:sætter Brættet igjen ned paa Bordet:)

Ja, hvorfor skulde han vel ellers forholde mig dem? – – –

(:angst:)

Kanske er han angrebet og vil ikke bedrøve mig . . . de rive ham ned i Bladene, . . . han er Gjenstand for haarde Avisangreb . . . han staar midt i en stor Kamp! . . . Og saa gjør jeg Mit for at lamme hans Arm! Han sidder oppe om Natten og bliver bleg . . . o, jeg blinde! . . . Det er derfor, man saa paafaldende undgaar at tale om min Mands Skribentvirksomhed . . . min Broder og hans

Busk ogsaa! –

(:Sætter sig ned:)

Og jeg, som har gjort Dig slig Uret, Henrik! – – som kunde gjøre det! – –
Men se Tingen i Øjnene, vil jeg . . . jeg vil hen til Tante Magda!

(:Pigen kommer ind med et Papir i Haanden:)

ANNA

Hva er det?

PIGEN

Det er – – vær saa god, Frue! – Værten har sendt det op.

ANNA

Vil Du bære ud fra Frokostbordet og saa komme ind – og faa Besked om
Indkjøbene – – Jeg gaar ud.

(:Pigen sætter paa Brættet og bærer ud:)

ANNA *(:aabner Papiret:)*

– Det er Regningen for Huslejen!

(:læser:)

«om det kunde være belejligt – allerede en Maaned over Kvartalet» – –
Henrik har jo ikke Penge endnu! – Han maa gaa ned og tale med ham i
Eftermiddag – Hvor sligt dog er pinligt! – – Lad mig se, – om jeg samlede Alt,
hvad jeg kan undvære . . .

(:med Overvindelse:)

mine tre Guldpenge og – men jeg tør ikke blotte mig aldeles for hvad jeg
behøver til Huset, og jeg har jo næsten Intet – – Saa maatte Henrik desuden
strax skaffe Andre tilveje igjen, Stakkel! Det blir dog ialt henved tyve Daler, som
han kan tage med sig didned – altid et lidet Afdrag. – Resten faar han bede om at
faa Udsættelse med. – Ja, det er pinligt.

PIGEN *(:der imidlertid har taget bort Frokostanretningen:)*

– Saa var det, hvad jeg skulde købe, Frue!

ANNA

Ja, lidt Grønt – Salat – et Stykke Kjød, som vanligt . . . Æg, Melk, Brød – som
iforgaars. Er det mere?

PIGEN

ANNA

Nu –

PIGEN

Og saa er Sukkeret sluppet op, som Fruen véd . . . Hvedemel maa vi have og
The. Det er sant . . . Olje og Fyrstikker maa kjøbes og et Lampeglas . . .

ANNA

Er det mere? – saa sig det med engang!

PIGEN

Nej, ikke det jeg husker . . . uden Sagogryn og – – –

ANNA

og? – –

PIGEN

Kul – maa bestilles!

ANNA

Kul? – Alt Kul igjen! – Er det mere? – Her er Penge! – saa gjør Du Regnskab
i Eftermiddag –.

PIGEN

End Cathrineblommer til Sagosuppen –

ANNA

Ikke idag.

PIGEN

Fruen plejer altid at have Blommer i den Suppe, – vi pleje det bestandig – –

ANNA

Vi skal ikke have det idag, siger jeg Dig, . . . og skynd Dig nu . . . Er jeg ikke
hjemme, sætter Du Middagen paa til vanlig Tid. Tag en Kurv med Dig!

(:Pigen gaar:)

ANNA

Det er næsten, som hun skulde være ondskabsfuld den Pige, – hun er ialfald
forunderlig til at finde paa Noget, som mangler i Huset . . . bestandig . . . Igaar
var det Olje og Ved! . . . Jeg staar hvergang rent nervøs for, hvad hun kan finde

paa. Det er en Pine, som maa overstaaes hver Dag nu, vi har saa ondt for Penge –
– og det vil blive ondt for dem, ligetil Henrik faar Redaktørposten.

(:Efter et Ophold:)

– Ja, det vil blive ved, saalænge den Strid staar! – – Jeg tænker saa paa, om jeg ikke kan gjøre Noget, som kan give lidt Penge, saa Henrik kan faa mere Luft for disse Krav, der sætte ham i slet Humør og hindrer ham i at bruge sin Kraft paa noget Større. – – Naar jeg blot havde lidt mere Mod . . . saa maatte jeg kunde undervise Begyndere; men jeg er saa ængstelig for, hvordan jeg skulde gribe det an, . . . og saa fremmed i alt dette! Med nogen Overlegenhed kan jeg jo Intet; men Pianoforte, det har jeg da spilt hele mit Liv . . .

(:Nikker bestemt:)

Ja vel, Henrik! Er Du hemmelighedsfuld paa din Kant, saa kan din Hustru kanske ogsaa være det paa sin; – det tør hænde, hun er med paa Dit, enten Du vil eller ej!

(:Det banker paa:)

TANTE MAGDA *(:iført en vid Kaabe kiger forsigtigt ind ad Døren[,] hvisker:)*

Er Du alene? – Her er da Ingen.

(:Hun træder ind:)

Aah! – jeg maa puste ud! – Jeg var saa bange for at træffe nogen af Henriks Venner i Trappen; – de forstaa sig saa lidt paa det Materielle.

(:Idet Kaaben aabner sig, sees hun at holde en Syltekrukke i Armen:)

Det er Syltetøj, som er kommet hjemmefra – til Dig Anna!

ANNA

Og saa kommer Du selv op med det!

(:Hun tager Krukken fra hende, sætter den bort og iler derpaa igjen hen til hende:)

Tak, kjære Tante Magda! Af alle Mine er Du nu den Eneste, som jeg har rigtig Trøst af at se.

TANTE MAGDA

Trøst, Barn! – – Du lever jo endnu saagodtsom i Hvedebrødsdagene? – aander i en Sphære, hvor Luften er, saa at sige, fuld af Aandrigthed . . . og saa . . .

ANNA *(:tager sig igjen:)*

Aa, jeg mente jo heller Intet med det Andet end, at jeg er glad ved at se Dig; – men tag nu af Dig Tante! – saa . . . sæt Dig ned . . . Ja, det var godt, at Du kom, – jeg har saa mange Ting at tale med Dig om . . . Du læser jo Aviserne?

TANTE MAGDA (*:idet hun sætter sig:*)

Aviserne! – Jo dem læser jeg rigtignok hver Dag. – Fredrik holder alle de store. Man maa følge med, ser Du, naar man er i Byen.

ANNA

Sig mig nu oprigtigt, – angriber man Henrik? – selv vil han aldrig nævne Noget om sligt.

TANTE MAGDA

Ikke i nogen af de store Aviser ialfald, det kan jeg forsikkre Dig – ellers havde da nok ogsaa Fredrik vidst af det. – Der er dem, som – ja, du véd nok, hvem jeg mener . . .

ANNA

Fredrik?

TANTE MAGDA

Ja, og idag har vi tilmed disputeret alvorligt. Tænk Dig bare Anna! han paastod, at din Mand er altfor begavet, – jeg byder Dig bare det Nonsens, – for begavet! – til at «slide sine Kræfter op paa disse Skriverier», som han behagede at udtrykke sig. – Du forstaar, – fordi det ikke netop fører til Penge!

ANNA (*:i en skuffet Tone:*)

Saa – aah – Henrik er ikke indviklet i nogen Aviskamp – der er Ingen, slet Ingen, som river ned paa ham!

(*:ser paa hende:*)

Og det er Du vis paa – – ganske vis paa? – Henrik er da ikke en saadan Ubetydelighed! – – – Men jeg skal sige Dig, hvoraf det kommer, Tante Magda!

TANTE MAGDA

– at han ikke blir angrebet?

ANNA

ja, – at han ikke blir angrebet! Jeg véd, at Fredrik har Ret, – . . . han slider sig ud, – slider sig ud for Penges Skyld, forstaar Du! – med alskens mindre Sager . . . sligt, som Avisen kræver hver Dag, – saa der ikke bliver Tid for ham til at føre frem nogen af de Store! . . . Det er Synd, Tante! – blodig Synd i Henrik!

TANTE MAGDA

Du gjør mig rent forskrækket, Barn! – Du tager saa paa Vej. – – Javist er det tungt; – – men Talentets Bane, véd Du, gaar altid over Hindringer . . . Hvor smukt siger ikke Young i sine Nattetanker, at «de ere som Skyerne, der drive foran Maanens Klarhed»!

ANNA

Hør, Tante Magda! . . . Om jeg kunde rydde endel af Hindringerne bort, – vilde Du saa ikke synes, det var rigtigt gjort af mig?

TANTE MAGDA

Naturligvis.

ANNA

Du skal vide, jeg har tænkt paa Noget . . . jeg vil undervise i Pianofortespil, . . . begynde at lære smaa Børn . . . Jeg har jo Ingenting at gjøre. – Her er saa ensomt om Formiddagene, . . . det vilde bare være Fornøjelse, naar jeg havde Elever. – Og Du, Tante! som kjender saa Mange, og som læser Avertissementerne, – Du maa hjælpe mig, skaffe mig Elever – rigtig mange
(:smigrende:)

Der er Ingen som Du, naar Du vil Noget, Tante Magda!

TANTE MAGDA

Som Du snakker! Og desuden – vilde det være passende? Hvad tror Du Fredriks vilde sige, naar Du pludselig optraadte i Byen som En, der gav sig af med at informere for – for . . . jeg havde nær sagt, for Penge –

ANNA

Aa, Fredrik og Theodora maa tænke, hvad de ville, – vi ere nu engang vante til at de misforstaa alt Vort. – En Dag vil de nok faa se, at vi havde Ret.

TANTE MAGDA

Men, – hvormeget tror Du vel, der lader sig tjene paa den Maade!

ANNA

Henriks Fremtid, Tante Magda! – Og jeg vil undervise hele Formiddagen til Klokken tre, saa skal der nok blive Noget af det ogsaa med Pengene.

TANTE MAGDA

Jeg siger Dig rentud, – dette er Overdrivelse, Barn! Tænk Dig bare nøgternt og praktisk om.

ANNA

Det er netop det, jeg har gjort. Her vil blive Arbejde, Liv og Frejdighed hos os, og det tør, naar Alt kommer til Alt, være den bedste Kapital for Henrik. Du fatter, Tante Magda! – det er Livsmød, der nærmest trænges til fuld aandelig Virksomhed.

TANTE MAGDA (*:reciterer:*)

«Som Falkens Vinge mættes i lave Taagers Hjem!»

ANNA

Ja vist – netop! Og saa rykke vi ind Avertissementer, mærkede «Expeditionen anviser», og Expeditionen anviser paa Dig, Tante! Du maa give Besked.

TANTE MAGDA

Jeg?

ANNA

Ja, Du! . . . Det maa forties for Henrik, til vi har Sagen i rigtig Gang. Fik han den Tanke, at det var for Penges Skyld, kunde han falde paa at sætte sig imod den.

TANTE MAGDA

Jeg er bange for, at Du indvikler mig i noget højst Urigtigt, Barn! – slig Hemmelighedsfuldhed –

(*:for sig selv, idet hun regner paa Fingrene:*)

Lerches har fire!

(*:højt:*)

– tilmed for Ens egen Mand –

(*:igjen for sig selv:*)

. . . Engdals kanske to – Assessor Bergs ialfald een.

ANNA

Du indser, hvad det gjælder, Tante! . . . netop i denne Tid, medens Henrik arbejder for at naa en Stilling.

TANTE MAGDA (*:ryster betænksomt paa Hovedet:*)

Det maa overvejes nøje, yderst nøje! . . .

(*:for sig selv:*)

. . . og jeg gad vide, naar jeg talte med – gik i Caffe-Visit til begge Buckene? –

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Lie_Udmeldt_tekst.html
der er i den Familie mindst fem Børn i den Alder . . .

(:højt, idet hun rejser sig og tager sin Kaabe paa:)

Ja, jo mere jeg tænker paa det, desmere finder jeg det kan forsvares. Jeg maa afsted, Anna, – jeg vil i Visit til Buckene, begge To, og det i denne Formiddag!

(:Hun standser ved Døren og ser sig grundende om i Stuen:)

Det er noget højst poetisk at se Talentets Kamp, – dets Liv, saa at sige, forsvaret af Kvindens Haand gennem Pianoets Toner!

(: Idet hun ser hen paa Syltetøjkrugken :)

Krugken skal sendes hjem igjen, Anna!

(:Hun gaar ud i Entréen, men kommer strax efter ind igjen, fulgt af Busk:)

BUSK

God Dag, Frue! – Jeg hører af Frøkenen, at Hjort ikke er hjemme?

ANNA

God Dag Busk – Nej han er ude.

MORTEN BUSK

Skade! – Ja ikke saa at forstaa, at Damerne ikke skulde være elskværdige nok; men – Hysing og Theodosius Bjerk komme om lidt, vi ventede at træffe ham . . .

(:han sætter Hat og Stok hen i Krogen:)

TANTE MAGDA

Theodosius Bjerk? Jeg maa tage Kaaben af mig nok engang, – jeg maa se den Mand. Er han meget mærkelig?

MORTEN BUSK

Mærkelig, . . . Theodosius Bjerk? . . . Aa, ja igrunden ikke saa lidt – jeg forsikrer Dem! – Han repræsenterer en af Tidens mærkeligste Opfindelser i Litteraturen – den artificielle Personlighed! Man har ingen Personlighed, nuvel saa laver man sig en . . . Det er med det akurat som med de mineralske Vande . . .

(:Det ringer:)

Ja, der har vi dem!

ANNA

Kjære Busk! De vil nok tage imod dem, medens jeg gaar ind et Øjeblik og klæder mig lidt om

(:Hun gaar:)

TANTE MAGDA *(:afsides:)*

Syltekrukken! – den maa ud!

(:hun tager den højt og nejende:)

Kun et Øjeblik, Hr. Busk.

(:Det banker, Hysing og Bjerk træde ind:)

HYSING

Er her Ingen hjemme?

BUSK

Kun Damerne. De har bedet mig repræsentere sig, til de komme.

HYSING

Nu, hvad er saa din Mening?

BUSK

Om Afhandlingen? Aa – der er ialfald adskillige træffende Bemærkninger . . .

HYSING

Saa, Du synes det. – – Jeg er nu med den bedste Flid ikke istand til at finde en eneste . . . Jeg vil dele Indholdet i to: det, jeg vidste før, og saa endel litterære Skipperskjøn, som ikke holder stik. –

(:Han bukker let for Tante Magda, som kommer ind og sætter sig i Nærheden af Busk. Bjerk staar vendt mod Hysing, saa han ikke ser hende før senere, da ogsaa han hilser:)

THEODOSIUS BJERK *(:læspende:)*

Jeg forstaar ikke hvordan Du kan sige Andet, Busk! Saa Du Spor af Personlighed i den? Og, hvad peger den henimod, – ja, jeg mener, hvilket Udsyn giver den over

(:famlende:)

for Exempel . . . ja for Exempel – nu Tidens . . . Tidens . . .

MORTEN BUSK *(:raillerende:)*

Tidens ja, . . . saalangt kom vi! – *(:afsides til Tante Magda:)* Ser De Frøken, Kulsyren i Theodosius Bjerk, dannes af de Idéer, som den Mand der *(:han peger paa Hysing:)* trykker ind i ham, Spændingen er af den stærke ideale Sort, Korken springer og Stilen mousserer ligesaa godt, som det var ægte – et sandt perlende Vandspring!

HYSING *(:gaaende hen til Spejlet:)*

– Jeg skal indrømme – en glimrende Stil, der endog kan virke betagende – men nogen aandelig Rækkevidde . . . Evnen til at bestraale Fænomenet . . . at føre

Sagen op i sin Kattategori . . . til det virkelig Betydelige! Ja, havde han enda, som Du Busk, Stumperne af en knust Himmel at forevise i en eller anden Witz.

BJERK

Bravo! – Der fik Du det Busk!

HYSING

Kort og godt – hans Styrke ligger i en vis Evne for det Livlige – den Side af Hjort har jeg ogsaa altid beundret, som I véd.

TANTE MAGDA (*:afsides:*)

Han beundrer dog Henrik!

HYSING (*:stivt overseende – til Tante Magda:*)

Saa – Hjort er ikke hjemme, Frøken! – Hvad der har ført os hid idag, hører forresten ikke ind under Selskabeligheden. – Her maa Idealet holdes frem uden Hensyn til det Behagelige – – Tillad da, at jeg lægger hans Afhandling her og skriver nogle faa Linjer til ham.

(:Anna kommer ind og hilser; Bjerk hilser og trækker sig kejtet hen til Hysing:)

HYSING

Jeg beder tusende Gange om Undskyldning Frue! – En Dame af Deres Aand vil vide, at det ofte er lettere at sige sin Mening – det er om Deres Mands Afhandling – skriftlig end mundtlig, og at jo strengere man udtaler den – desmere vurderes Personens Kjerne

(:pegende paa Afhandlingen, hovmodigt:)

I dette kan jeg ikke finde Spor til Løsning af de Opgaver, som Titelen antyder.

ANNA (*:stivt:*)

Hvor Sandheden siges af et virkelig venskabeligt Sindelag – mister man aldrig sine Venner.

HYSING

Tillad, at jeg anbefaler mig Frue! – jeg beder Dem bringe Deres Mand min venskabelige Hilsen – jeg beklager at han ikke var hjemme.

BJERK

Jeg ligesaa, – jeg forsikkrer Dem . . .

(:afsides:)

Dette er gruelig lejt.

ANNA (*:til Busk:*)

Hvad skal dette betyde, Busk?

BUSK (*:ærgelig:*)

Aa, paa den ene Side skal det betyde, at Deres Mand ikke længer passer i Hysings Kategorier, det vil sige, i hans Kramkiste, og paa den anden Side saa – maa jeg jo give ham Ret i, at – at – De endelig maa raade Deres Mand til ikke at give ud den Afhandling, før den er omarbejdet i væsentlige Stykker; – – det er Noget, som kan hænde enhver Litterat.

ANNA (*:skuffet, afsides til Tante Magda:*)

De forstaa ikke, at det kommer af, at han er saa optaget af alt Andet – – at det er Tid, der mangler ham, –

(*:for sig selv:*)

Stakkels Henrik! – Gid jeg kunde brænde Hysings Brev!

(*:Højt:*)

Hør Busk! Jeg forstaaer mig ikke paa dette; – men paa Dem vil Henrik høre, fordi han tror Dem. – Kom hid iaften, og sig De ham Deres Mening. – Vil De?

BUSK (*:ser lidt ulykkelig ud:*)

Naar De vil det saa . . .

TANTE MAGDA (*:tager Kaaben om sig; – ivrig:*)

– Det gjælder om at faa gjort Visiten hos Buckene af endnu i denne Formiddag!

(*:Tæppet falder:*)

(*:Henrik sidder i Sofaen og blader læsende i nogle beskrevne Ark. Hans Hat staar paa Bordet foran ham:*)

HENRIK (*:kaster Papirerne utaalmodigt paa Bordet:*)

Her kan En nok sidde i syv Lange og syv Brede, uden at hun kommer! (*:Han gaar hen og ringer:*) (*:Pigen kommer ind:*) Min hustru er altsaa ikke hjemme?

PIGEN

Nej, – hun gik ud imorges – hun skulde informere.

HENRIK

Ja, ja, – lad det være godt!

– Og hun kommer nok heller ikke med det Første . . . Nej! – Nej saamæn! –
Aa nej, – man overrasker ikke! – Og saa var det igaar, – og i forige Uge ogsaa. –
– Det er virkelig hyggelig dette!

(:*Han gaar hen til Skrivebordet, dypper en Pen og sætter sig atter til at læse, idet han af og til retter noget i det Skrevne:*)

– Ja, der skal egentlig ingen sige, at min litterære Bane er rosenstrøet . . . Om det saa er Busk, saa raader han mig nu fra at trykke min Afhandling! . . .

ANNA (:*kommer ind spadsereklædt og gaar uden at se sin Mand lige hen til Nodehylden ved Pianoet, hvor hun lægger fra sig sine Nodehæfter:*)

Det var en forfærdelig lang Vej! . . . men sex Timer om Ugen det. . . .

(:*overrasket og lidt forlegen ved at se sin Mand:*) Du her, Henrik!

HENRIK (:*kort uden at forandre Stilling:*)

Der ligger et Brev til Dig under Brevpressen – –

ANNA (:*skynder sig hen til Skrivebordet:*)

Det er hjemmefra!

(:*aabner det med en Papirkniv:*)

Jeg maa bare kige i det lidt først, – se om Alt er vel . . . saa kan jeg læse det siden, naar Du er gaaet og fortælle Dig det, naar vi spise til Middag.

(:*læser:*)

. . . Jo, de leve vel baade Far og Mor! . . .

(:*læser igjen:*)

Tænk Dig, – om fjorten Dage gaar Skibet af Stabelen fra Beddingen! Jeg ved nok, hvorfor Mor nævner det, . . . Far saa gjerne, at Fredriks og vi var hos dem den Dag; Jeg er vis paa det, . . . der blir Fest for alle Arbejderne og Selskab hjemme; Far har saa travlt –

HENRIK (:*grættten, spydig:*)

Der er Mennesker, som har en særegen Natur til at gjøre sig til Arbejdsstrælle. Hvad vil nu din Far med dette? – Han har jo Formue nok til at leve i Ro og Mag paa sin Alderdom. I din Broder stikker den samme Myrenatur . . . Arbejde, – arbejde uden noget højere Hvorfor? – – rundt i en Trædemølle – det skal være Livet!

ANNA (:*ser paa ham og nærmer sig:*)

Du er vred, Henrik! – der er Noget, som er gaaet Dig imod idag, – som har

HENRIK

Jeg har siddet og hygget mig herhjemme – gruelig længe –

ANNA

Sig heller, . . . Du har siddet og skrevet og ærgrede Dig over at jeg kom og afbrød Dig.

HENRIK

Fruen er ikke længere saa let at træffe i Huset . . . Ja, ja, hver sin Lyst! Du hygger Dig paa dit Vis med at hamre paa Andres Pianoforter, og jeg vil hygge mig i Klubben . . En kan vel trænge til at fornye sine Idéer . . .

ANNA

Men, det er jo netop det, jeg vil, – at Du ikke lader Noget standse Dig paa den Vej, Du skal gaa; – – jeg har jo sagt Dig, nogen snever Kone vil jeg ikke være Dig . . . Kjære Henrik! . . . jeg ser paa din Mine, at idag har Du syntes, det ikke saa saa bravt ud – –

HENRIK (*:interesseret og i en kjærlig Stemning:*)

– med Posten, mener Du, – Udsigten til at faa Ledelsen af Tidsskriftet? Der skal just være et Møde om det idag, men jeg venter ingen Afgjørelse; – efter den ene af Forlæggernes Ytringer maa jeg betragte mig som designeret.

ANNA (*:livligt:*)

Og Sligt fortæller Du mig ikke – det er jo prægtigt!

HENRIK

Ja, Kassen vil blive mærkelig forbedret, synes Du;
(*:han viser paa et Papir, der ligger paa Bordet:*)
– der ligger just en Regning til din Overvejelse.

ANNA (*:tager Regningen; den gjør hende et Øjeblik lidt grublende, men hun tager sig igjen:*)

– Nej Henrik! – for Alt det Store, Du skal udrette i Landet . . . at Du skal faa virke og bruge dine Evner . . . og jeg skal lære at staa hos Dig! – Kan jeg ikke Andet, saa kan jeg kanske lægge lidt Staal til; thi, Du kalde det nu, som Du vil, – der er Staal i vor Familie, Henrik! . . . de sætte Noget igjennem.

HENRIK

Der traf Du virkelig Ordet, – det er Trang til at gjøre Noget . . . faa bruge mine Kræfter, jeg har! Jeg synes, jeg gaar her som et Dampskib, der bare faar arbejde med en kvart Kraft – inden jeg faar noget Solid mellem Hænderne.

(:Efter et lidet Ophold:)

Jeg vil sandelig blive hjemme i Formiddag, Anna! . . . Véd Du, – Du har en Evne til at tale mig Mod i Brystet! – – Det er ikke altid . . .

ANNA

Kjære Henrik! – Jeg skal ud igjen

(:tager op Uhret:)

– om en knap halv Time – jeg skal give en Time Klokken ét . . .

HENRIK

Ja, den lade vi fare; den . . . faar indrette sig efter os og ikke vi efter den – Timerne ere til for Menneskenes Skyld og ikke vi for Timernes.

ANNA

Nej, – det gaar virkelig ikke an, jeg maa gaa –

HENRIK

Hvad for Noget? Gaar det ikke an? – for en Times Skyld, som kan afsiges . . . ude hos en eller anden Spidsborger?

ANNA

Kjære Henrik, vil Du ikke, at man skal kunne stole paa din Hustru?

HENRIK

– – en saadan Ubetydelighed!

ANNA

Ja, men jeg er nu engang opdraget til ikke at sé det saa.

HENRIK *(:ærgelig:)*

Rigtig, – man gir det Ubetydelige en Fasthed og Urokkelighed, som om det var et Princip, – det er netop det, jeg mener, er Familieulykken. Det Betydelige er nok her, om vi To skulle faa en uhyggelig Formiddag, – det Ubetydelige en Informationstime, som kan opsættes. Jeg vil desuden sige Dig ærlig ud, Anna, – jeg synes denne Kaprice med at informere er noget, som ikke ret mange Mænd vilde have fundet sig i!

ANNA

Men, kjære Ven! . . . vilde Du da heller, jeg skulde gaa ud om Dagene og ingenting bestille?

HENRIK

Aa ja, – egentlig mange Gange heller, end at Du laver Dig op endel smaaligt Pligt-nips til at spidsborgerliggjøre Dagen med, . . . jeg kunde faa en Følelse af, at Du vil indsætte de smaa Ruder hjemmefra ogsaa her!

ANNA (*:saaret:*)

Jeg troede ikke, Du var istand til at sige mig sligt – især – da der kan være noget sandt i det!

HENRIK

Saa opsig Timen!

ANNA

Hvis Du tvinger mig, Henrik! – jeg synes ikke, det er ret.

(*:Det banker paa Døren:*)

HENRIK

Kom ind! –

(*:Fredrik Howitz og hans Hustru vise sig i Døren:*) (*:til Anna:*)

– De komme for at fuldkommengjøre Formiddagen!

(*:højt:*)

Ja, Farvel Anna! – Jeg gaar hen i Redaktionen med en Avisartikel. –
Goddag, Svoger! – jeg maa desværre med det samme sige Farvel! – travlt kjære Theodora!

FREDRIK HOWITZ

Det kan jeg saa godt forstaa, Du har; lad os bare ikke hindre Dig . . .
Forretninger fremfor Alt!

ANNA (*:følger efter sin Mand og hvisker til ham:*)

Og Du er ikke vred paa mig? – sig at Du ikke er det!

HENRIK (*:idet han gaar:*)

Hvorfor skulde jeg vel være det? Det er min egen Skyld. – Jeg var bare saa dum at tro, her skulde være hyggeligt en Formiddag hjemme; men –
«Forretninger fremfor Alt», – var det ikke saa, din Broder sagde, – jeg tvivler ikke et Øjeblik paa, at han har Ret!

Apropos! – det er ikke værddt, Du venter paa mig med Middagen, Anna, – jeg kommer maaske ikke hjem før iaften sent – efter Klubtiden.

(:han gaar:)

ANNA (:med lidt svigtende Stemme:)

Farvel Henrik!

(:hun fatter sig og siger med kunstig Munterhed:)

I maa vide, det er Fredag, og da har han Klubmøde; . . . Henrik forsømmer desværre alt for ofte. – – – Jeg har faaet Brev hjemmefra Fredrik! Far saa nok gjerne, vi Alle vare hjemme hos ham den Dag, Skibet gaar af Stabelen.

FREDRIK

Tror Du det Anna, – jeg er nu slet ikke vis paa den Ting.

ANNA

Hvad mener Du?

FREDRIK

Aa ja, – siden vi saadan er plumpet lige ind paa det, – Du véd jo, hvor han er bekymret; – han har saa ondt for at forstaa, at I To kan have det, I behøve – og – jeg tror ogsaa, det vilde være mindre hyggeligt for din Mand at komme – netop nu.

ANNA

Og hvem har sagt, at vi ikke har nok at leve af?

FREDRIK

Kjære Anna, Du ved, jeg er ikke kommet her for at plage Dig; – men det kan En jo slutte sig til.

ANNA

Du mener, fordi vi . . . nufortiden . . . kanske kan have det knapt engang imellem, indtil Henrik faar sin Redaktørstilling?

FREDRIK

Jeg mener, at en ung nygift Kone, som søger om at give Timer paa Skoler og, som tager sig for at give Smaabørn Musikinformationer for en ringe Betaling, ikke gjør det, uden hun er haardt nødt dertil. Det er egentlig det, som drev mig op til Dig idag, – jeg haabede at træffe Dig alene. Jeg vilde kun sige Dig, at om det i

ANNA

Penge af Dig? – Jeg véd jo, det er velment. Men for det Første tog Henrik aldrig Pengehjelp af min Familje, og dernæst

(:*muntert*:)

– er Du aldeles paa Vildspor! Jeg – informerer nærmest, fordi jeg ikke har Andet at bestille – saa at sige rent ud for min Fornøjelses Skyld – og, at det tillige gir lidt i Kassen – ja, Du maa vide, jeg er Kassemester her i Huset, – Henrik har ingen Anelse om de Penge, vi bruge. Han har Andet at tænke paa og skal holdes fri for de Smaaligheder.

THEODORA

Smaaligheder! Jeg forsikkrer Dig, – i de første Aar, vi vare gifte, var en Smaaudgift sandelig ofte en stor, – rigtig stor Ting i vort Hus.

ANNA (:*med lidt Overmod*:)

Penge er nu engang ikke Henriks Maal i denne Verden!

FREDRIK

Tillad mig, kjære Søster! Penge er ikke heller mit sidste Maal, – haaber jeg da. Jeg vil virke, det er min Lyst, og saa – synes jeg nu heller ikke, det er en saa upoetisk Tanke, at en Mand, ser til at forsvare sin Familje.

ANNA

Du er Forretningsmand og har ondt for at se, hvad der hører til vor Vej. Jeg vil sige Dig: Om Henrik skal komme til sin Ret, er ikke bare et simpelt lidet Husspørgsmaal! – han behøver sandelig Alt, hvad han ejer af Humør og Kraft for at naa did. Og saa skulde jeg begynde med Husholdningsgnaalet! – da maatte han jo med Rette heller ty til sine Venner end til sin Hustru . . .

FREDRIK

– til Venner, som mene, at en Mand kan hæve sig over den simple Pligt at værge sin egen Tue? – Jeg gir ikke meget for den Slags Venner!

ANNA

Da er Henriks Venner sandelig bekjendte nok!

FREDRIK

Røg! Anna, – Røg! Hvormange tror Du ikke, der lever rundt omkring os, der

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Lie_Udmeldt_tekst.html
har vel saa meget Aand, som nogen af dem? – siden vi endelig skal tale om den Ting. Men de har sat sin Aand ind i en eller anden Livsgjerning, saa den trækker Noget. De Fleste af disse . . . Fyre, har ikke havt Kraft til det, og saa pibe de Dampen ud i Snak. Virkeligheden er dem saa fremmed som Australien!

ANNA (*:afvisende:*)

Kjære Fredrik! – jeg tror – det er bedst, vi holde op med dette!

THEODORA

Men Anna! – hvorlænge skal da denne din Pinens Tid vare? Det er naturligvis Redaktørposten, I tænke paa . . . Er I da saa sikre paa den?

FREDRIK

– Og i Mellemtiden, – jeg vilde saa gjerne faa bære disse Smaaligheder for Dig; – mig gjør det jo Ingenting, véd du.

ANNA

Jeg har svaret Dig paa det Fredrik, – det gaar nu engang ikke an. Sagen om Redaktørposten blir vist idag endnu ikke afgjort, – det var det, som gjorde Henrik saa grættet, da I mødte ham i Døren.

FREDRIK

Det er altsaa, saavidt jeg skjønner, en uvis Sag, der kan blive udsat Tid efter anden. Nu vil jeg, din Broder, give Dig et Raad, Anna! Fordølg ikke en af dine huslige Pengeforlegenheder for din Mand! Du berøver ham ellers det han netop trænger til . . . det rigtige Blik paa sin Stilling.

ANNA (*:stivt:*)

Naar det kommer saavidt, at vi her i Huset har virkelige Forlegenheder af den Sort, skal jeg visselig betro ham det; men indtil da maa Du undskylde, at jeg gaar min egen Vej . . . Jeg troede ikke, at jeg skulde blive nødt til at tage min Mand i Forsvar mod min egen Broder

(*:udbryder heftigt:*)

Jeg siger Dig rentud, jeg havde ikke ventet det af Dig, Fredrik!

FREDRIK

Jeg har sagt, hvad jeg mente.

ANNA

Ja, men jeg vil ikke taale det! Du har angrebet ham paa alle Vis idag, – –

baade ham og hans Venner! værre end . . .

FREDRIK

Nu, nu Anna, – Du skal ikke faa høre et Ord mere af os, – siden Du ikke vil det.

THEODORA (*:fornærmet:*)

Nej, Du kan være rolig, – – den Sag skal ikke mere komme over vore Læber!

ANNA (*:formelt:*)

Jeg saa det virkelig ogsaa helst, – om jeg end maa takke for den gode Mening.

(*:Det banker paa:*)

BOGTRYKKER SCHJØRN (*:kommer ind:*)

Aa, om Forladelse! Er Hr. Hjort ikke hjemme? Se, der er jo Fruen! Jeg kom blot for at fortælle ham om Mødet idag. Det blev ganske rigtig udsat, – akurat, hvad jeg spaaede, – afgjøres først henimod Nytaar. Ja, det gik rart til, – akurat, som jeg tænkte . . . at mange Kokke forsalte Suppen. Saa, han er ikke Hjemme, . . . undskyld

(*:vil gaa:*)

ANNA

Kan De ikke fortælle det til mig Hr. Schjørn? . . . saa faar min Mand vide det, strax han kommer hjem.

FREDRIK

Ja, vi skal gaa, kjære Anna, saa kan I tales ved uforstyrret. Adieu! – og vær nu ikke vred, – hils din Mand fra os.

THEODORA

Farvel Anna!

(*:de gaa:*)

ANNA

Nu da Hr. Schjørn!

SCHJØRN

Aa, det var egentlig Ingenting; – men ærgerligt var det jo, – for det er mig, som skal trykke Tidsskriftet, – at sige, om det engang kommer da.

ANNA

De sagde, – saa var de komne sammen . . .

SCHJØRN

Ja, saa var de sammen, og saa disputerede To mod To, – akurat, som jeg tænkte – og saa vilde de To have det saadan Lauritz–Hysing'sk med faa Abonenter og fint Papir . . . højæsthetisk, forstaar De, . . . og de to Andre vilde have et Maanedsskrift for mindre Fortællinger og stor Udbredelse saadan Morten–Busk'sk, ligesom Feulletonen under Borgeren.

ANNA

Jeg forstaar ikke . . .

SCHJØRN

Ja, saa kom det Fine – det om Redaktøren. De To vilde egentlig have Lauritz Hysing, og de To vilde egentlig have Morten Busk; men alle Fire – nu kommer Humlen – heldede, da Alt kom til Alt, mest til at tage Deres Mand til Redaktør.

ANNA

Jeg skal ikke nægte for, jeg synes, dette klinger noget uforstaaeligt!

SCHJØRN

Det vil smække op som et Laas for Dem Frue! – Altsammen – kun ved et eneste Vink. Ja der er nu egentlig lidt Intrigue i dette – som i Alting. Hysing har nok gjort dem det begribeligt, at Busk ikke er nogen paalidelig Mand at holde sig til. Ser De, Tidsskriftet skal jo ud til sine faste Tider, – og Datum og Klokkeslet det er nu ikke hans Sag. Og saa skal En jo have ikke saa lidt Penge mellem Hænder, – og det er nu sletikke hans Sag. Men saa var det Ulykken, at de heller ikke tror Hysing videre i det Capitel; men – nu forstaar De vel – Deres Mand tror de; han er en paalidelig Mand, – han har jo desuden nu faaet en god Svigerfa'r i Baghaanden; og, enten nu Tidsskriftet skal gaa i den hysingske eller i den busk'ske Manér, – blir han aligevel Kongen, indser De. Jeg kalder det en fin Stilling, – begge Kort paa Haanden; – han faar bare med at betale og passe paa enten den Ene eller den Anden. Og Deres Mand kan det jo være det samme, – ligesaa mig! Skjønt – i Fortrolighed sagt – jeg vil dog helst, det skal gaa med det Busk'ske det gir ganske anderledes Trykning.

ANNA (:i Sindsbevægelse:)

Jeg forstaar Dem fuldkommen Hr. Schjørn! – Man forudsætter blot, at min

SCHJØRN

Kjære Frue, vil han sige Noget for egen Regning, kan han jo holde sig til et af Byens Blade. Deres Mand har altfor godt Hoved til at ville skjæmme ud sit eget Tidsskrift; han er den Eneste af dem, som duer til en Forretning, – det har jeg altid sagt.

ANNA (:stolt:)

Jeg tør paa Forhaand forsikre Dem om, at min Mand ikke vil dele den Opfatning.

SCHJØRN (:ivrig:)

Men han vinder jo Hovedsagen, – blir Redaktøren! – og det vil sige sine blanke otte hundrede Daler om Aaret . . . Gode Frue, forstaar De da ikke . . .

ANNA (:gaar hen til Nodehylden og siger stivt:)

De vil nok undskylde mig Hr. Schjørn! – jeg skal ud og informere. . . . Hvad De har fortalt, skal min Mand faa vide saa usminket, som De har bragt det!

SCHJØRN (:afsides:)

At tale med Fruentimmer om Forretninger! – det er og blir en Dumhed – det har jeg altid sagt.

(:Højt:)

Adieu, Adieu, Frue, – jeg anbefaler mig.

(:Han gaar:)

ANNA (:støtter sig til Nodestolen; – – strygende sig over Panden:)

Jeg kan virkelig ikke rigtig samle mig . . . Det var jo disse to Regninger . . . og Fredrik . . .

(:farende op:)

Nej, det var, at man vil træde Henrik under Foden . . . det var det! . . . Han skal trækkes ned i deres Sphære enten paa det ene eller det andet Vis! . . .

HENRIK (:kommer ind distrairt, gaar hastigt frem og tilbage med Hatten paa Hovedet; han kaster den med Hæftighed i Sofaen:)

Saa det var Sagen! . . . Jeg skal være en Udvej! . . . Der behøvedes bare en literært dannet Mand . . . en Slags praktisk Administrator – og det er mig det! – – Det er svært, hvor det kommer paa Mode at finde mig praktisk nu om Dagen; . . . det er virkelig en sindrig Maade at skille En af med sin litterære Ære paa! . . .

Og jeg, som har gaaet og troet paa denne Hysing!

(*:ser Anna:*)

Staar Du der Anna!

(*:bittert:*)

Ja, nu har jeg været ude og faaet Rede paa Mødet! . . .

(*:han gaar raskt frem og tilbage:*)

ANNA

Bogtrykker Schjørn var her netop og fortalte det Hele.

HENRIK

Han fandt naturligvis, at det gik glædeligt! . . . Men de skal tabe, de Herrer! . . . Man vil bringe mig til at tage enten Lauritz Hysing eller Morten Busk! . . . gjøre mig til en Slags Faktor for Deres Penne . . .

ANNA

Ja, ikke sandt, – saa det igrunden blev En af dem ikke Du.

HENRIK (*:hidsigt:*)

Hvorfor siger Du: «Ikke mig»?

(*:tørt:*)

Ja, Du skal naturligvis ud at informere, Du!

ANNA (*:gaar hen til ham:*)

Nej Henrik, – idag bliver jeg hjemme hos Dig.

HENRIK

. . . Men, ser Du, – jeg sætter dem uden videre Stolen for Døren! – man skal faa vælge.

ANNA

Det vidste jeg, Du vilde, min Ven!

HENRIK (*:efter en Pause:*)

Jeg skriver en Billett til Forlæggerne, – og gaar saa i Klubben iaften, som Intet er, saa kan de snakke . . .

ANNA

Og jeg er saa – stolt af Dig, Henrik.

HENRIK (*:lidt vigtig, vuggende op og ned paa Foden:*)

Man har jo sin litterære Ære!

(:Sceneforandring:)

:Et lidet halv kaffémæssig, halv privat udstyret Værelse; – naar Døren aabnes, ser man ind i en oplyst Kaffé. Foran en Hjørnesofa i Baggrunden staar et Bord, hvorpaa sees nogen Anretning, ellers Smaaborde med et og andet Glas paa og med Sivstole om. En gammel rummelig Skindsofa paa den ene Væg; tværtover paa den anden Væg et gammeldags langt Spejl, der hænger skraat udover med en liden Kommode eller Etagère under. Idet Tæppet gaar op, ser man Lauritz Hysing siddende i det ene Sofahjørne med en Avis, som han har læst i, over Knæet; fra hans Plads kan man se sig i Spejlet. Theodosius Bjerk sidder i det andet Hjørne af Sofaen. Henne i Hjørnesofaen i Baggrunden sidder Morten Busk og spiser sit Aftensmaaltid med en Snaps til. Richard Schnelle sidder ved et af Smaabordene. Carsten Bomhof staar paa Gulvet:)

MORTEN BUSK

Nu da – Bomhof! – og Hjort sagde, han kom i Klubben iaften? – han er virkelig blevet en sand Raritet her, siden han blev gift.

BOMHOF

Man kan kalde det Hjortens Flugt!

HYSING

Bravo! – og Geviret forgyldt af Svigerfa'r, mener Du. – – Apropos, – der er nok gaaet noget underligt til idag i Sagen om Tidsskriftet – – det er intet mindre end et Forsøg paa at reducere andre Aandens Bærere til litterære Negere!

BJERK (:læspende:)

Litterær Neger! – det vilde jeg aldrig taale!

BUSK

Da kan jeg virkelig oplyse, at Hjort ikke har rørt sig i den Sag. Hvad han er eller ikke er æsthetisk, – en god Kamerat har han altid været, Gentleman tvertigjennem!

HYSING (:med Værdighed:)

Du kan da vel ikke tænke, at jeg et Øjeblik har ment noget saa . . . saa bund lavt! . . . Men, kan han gjøre for, at Svigerfar staar bagom . . . og at Andre tage Hensyn til det. Hvad der mangler i Aand, suppleres med Kapital!

BUSK

Kapital? – det er nok ikke paa Grund af Overflødige Kapitaler, at hans Hustru søger Informationer ude i Byen – tvertimod stakkels Fyr! . . .

HYSING

Hm! –

– Det er virkelig en aandfuld Kone.

(:Idet han stille mønstrer sig foran Spejlet :)

Om hun netop skulde være hans, er dog et Spørgsmaal!

BOMHOF

Se her er igjen en Side af Ægteskabsinstitutionen; – der er paa det Felt et helt Bjerg af Fordomme at rydde bort – –

MORTEN BUSK

Apropos! – efter dine bekjendte Anskuelser om den Sag, Bomhof! maa det vel være Dig kjært at blive oplyst om den lille Hemmelighed Dig vedrørende . . . at din Far og Mor ikke vare gifte?

BOMHOF (:forskrækket:)

Hvad! – hvad siger Du? –

(:De Andre le:)- (:Bomhof opbragt:)

Ved Du hvad Busk! – der er visse Ting som er hellige; – som ikke er Gjenstand for den Slags ussel, raadden Tale, . . . selv naar det skal være behagelig Spøg . . .

BUSK (:tørt:)

Det var netop det jeg ogsaa mente, min kjære Bomhof! –

SCHNELLE

Ægteskabet, siger I? . . . Kald det heller vor Tids legale Mord paa Kjærligheden! Man maa ty ud fra vor hele Kultur for at vinde den fulde poetiske Frihed til at behandle det. Jeg arbejder fortiden i Indien . . . har et rigtig realistisk indisk Drama fore. Vil I høre Gangen?

(:han sætter sig i Stilling:)

En i sig selv fordybet Bramin har en Hustru. – Hun tilfredstiller ham ikke. – Saa tager han Opium, og i Stilhed, mens han er Brahm og sænket ind i sit inderste Selv, . . . ser han Syner . . . Han ser hende som en dejlig Bayadere, dansende for sig. Hun blir til ti Bayaderer . . . til hundrede – i de yndigste, lifligste Skikkelser, svævende, dansende, bølgende om ham i en Afvexling, som kun en indisk Fantasi kan skabe; – en Dekoration af Palmer – blaa Luft – herlige, duftige Landskaber med Søer i Perspectiv henover – Byer med Kupler og Taarne i Fjernet! – Han vaagner. Hustruen trækker Vand op af Brønden, hun

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Lie_Udmeldt_tekst.html
maler hans Ris; – hun aner ikke, hvad hun er for ham – at hun udfylder hans

Tilværelse til den Grad, at hun bogstavelig er bleven hans Gud; thi det er hende,
bare hende, han ser, naar han er Brahm.

(:*Han har under Foredraget rejst sig og siger med en Mine, som om han begejstret
stirrer ind i Fortsættelsen:*)

Ja, – saalangt er det kommet! . . .

BUSK (:*fortsætter i en affekterende Tone:*)

En Dag overrasker hun ham, idet han tager Opiumen op af sin Gulddaase . . .
Hun blir rasende. – Han ser det, – og Raseriet kommer ind i hans Drøm . . .
Konen mangfoldiggjøres til Furier omkring ham – sande Hevngudinder, som
svinge Svøberne over den gamle Libertiner! . . . En Udgang af virkelig rystende
Virkning – hvad?

SCHNELLE (:*hidsigt:*)

Jeg skal sige Dem noget, Busk! . . . De er egentlig et grundprosaisk Menneske
. . . De lever af at sætte Fingrene ind i andre Folks Illusioner!

BUSK

Nu, nu – jeg vilde blot engang hjælpe Dem til sidste Akt. . . . I Deres Sted vilde
jeg heller takket end saadan brudt Linjen som en ubehjælpelig indisk Elefant! . . .
Forresten, unge Mand, maa jeg sige . . . De imponerer mig virkelig.

SCHNELLE (:*smigret:*)

Lad mig bede Dem om Undskyldning . . . jeg var lidt . . . De siger, der var
Noget, som vandt Deres Bifald?

BUSK

Jeg siger, De er en mærkelig Fremtoning . . . en sand Blomst af vort
realistiske Aarhundrede, min unge Ven! Der gaar De hen og slaar Væggen ind til
en hel poetisk Opiums og Hadschi Fremtid i Vor Litteratur! Jeg er desværre saa
gammel, at jeg kan blive rød – gid jeg var ung!

HYSING (:*opfarende:*)

Dette er Insinuationer!

(:*tager sig igjen:*)

Det vil da sige, grundet i Misforstaaelse . . . Dit Blik paa den nye Tids
Fænomener ligger virkelig paa mange og væsentlige Punkter tilbage i det
Overleverede, Busk . . . Man affærdiger det ikke længer saadan med en Witz!

(:Hjort kommer ind fra Cafféen med Hat og Stok, som han sætter fra sig under de følgende Replikker:)

BUSK (:idet Hjort kommer:)

Prrr . . . der kommer jo selve Idyllen! . . .

BOMHOF

Ægteskabsidyllen! . . .

THEODIUS BJERK

Hjort!

CARSTEN BOMHOF (:raaber ham imøde:)

– Vi snakkede just om, at Idyllens Tid er forbi! –

BJERK

Ægteskabsidyllen vil saa gjerne strande paa Pengene; – var de ikke ivejen, saa

...

BOMHOF

– var vi i Indien og aad Opium og Hadschi, mener Du?

BJERK

Aa ja, man kan hjælpe sig en Stund, naar man er saa heldig at være en Bramin, hvis Kone gaar ud at trække Vand op af Brønden for En!

HJORT (:ser sig om iblandt dem:)

Tillad, – jeg forstaar ikke et Muk! . . . en Kone, som trækker Vand op af Brønden?

BJERK (:ubesindig ivrig:)

Ja, og om Braminen – Du est Braminen!

HJORT (:fremdeles uden at forstaa:)

Fordi jeg er gift, mener Du?

SCHNELLE

Og nu vil han spise Hadschi iaften med os her i Klubben, . . . et Opiat bagt af Æsthetik og Punsch!

BUSK (:der har staaet ærgerlig og forlegen:)

Punsch, siger I – det var det første forstandige Ord, jeg har hørt i alt dette!

HJORT (*:afsides, idet han ser sig om lidt uvist:*)

Her var Noget i Luften om mig!

HYSING

Velkommen Hjort! – Nu, Du er bleven en sjelden Fugl heroppe! En forvæner sig mellem de lune, private Vægge . . . forsnævres i Kakkelovnshygge og ægteskabelig Egoisme; – man taber paa Sindets Hærdning, – – der stryger en kold Vind oppe paa Tankens Højder!

BUSK

Det vil sige udlagt: Vi ere nogle Koldblodige Hunde heroppe paa Observatoriet, sparer Ingen, – uden os selv da, forstaar sig.

(:Opvarteren kommer ind med Punchebrættet, som han sætter paa Bordet foran Sofaen ved Sidevæggen, hvorpaa han bærer Busks Aftensanretning ud:)

HYSING

Nu en liden Tale, Schnelle!

BUSK

– men snelt, – vi trænge nogle smukke Ord!

SCHNELLE

Jeg vil kun løfte op et eneste; men det er en Diamant . . . en sand Kohinur iblandt Ordenes Hær: «Velkommen!»

HJORT (*:idet han og de Andre drikke:*)

Min kjære Schnelle, – jeg vil sandelig helst tro, at Diamanten er ægte, – der leveres saameget smukt af Glas i vor Tid, véd Du!

HYSING (*:endnu med Glasset i Haanden, til Hjort:*)

Jeg vil kalde Dig Ligevægtens usynlige Princip heroppe i Klubben, – det elskværdige, gode Humør; – Busk og jeg fik ellers intet Element at operere i . . .

HJORT (*:ironisk:*)

Takker for Complementen, – vi Andre er bare det Vand, hvori I To skal producere Jeres Svømmekunster!

BUSK

Jeg forsikkrer Dig, Hjort, – jeg tages bare med for Selskabs Skyld. – – For en Hvalfisk af Hysings Størelse er Klubben kun et lidet Akvarium; – han blev ikke

fornøjet, om han saa fik det hele Land til at bade sin Storhed i; jeg ser Dig alt pladske, Hysing!

HYSING

Og skal en Mand, som har en fuld og hel Personlighed, da ikke have Lov til at existere? Er det ikke det hele Samfunds Ret, at hans Vej ikke stænges? Jeg siger det engang for Alle, – jeg lader mig ikke binde af disse smaasnerpede borgerlige Penheds–Hensyn. Den store Viljes Mærke er, at den tør slaa Æggene itu, naar det gjælder om Omeletten. – Historien viser det altid.

HJORT (*:afsides:*)

Hm, Omeletten, – det er nok dennegang Tidsskriftet . . .

(*:højt:*)

Jeg skal skrive mig det bag Øret, Hysing!

HYSING (*:med Vægt:*)

Ja, jeg ønsker virkelig mindst af Alt at misforstaaes.

SCHNELLE

Der er noget af Michel Angelos Vælde i dette! Hvad siger I, om vi drikke en Skaal for Manden med den ideale Landse, – for Hysing!

(*:Medens de drikke og snakke, tager Carsten Bomhof Hjort, der ser lidt forstemt ud, tilside:*)

BOMHOF

Du Hjort! Jeg vilde gjerne været oppe hos Dig idag eller rettere oppe hos din Hustru; men saa vidste jeg, der stod Andet paa. Den Familje, jeg bor hos, har et Par Smaapiger, som skal hakke Piano – og saa tænkte jeg paa, at din Kone jo – –

HJORT (*:stolt og fornærmet:*)

Min Kone hakker ikke paa Piano!

BOMHOF

Nej, men hun vil jo have Elever – og, som Sprichwortet siger, Penge . . .

HJORT (*:fatter sig igjen:*)

Du tager Fejl, Bomhof, – min Hustru ønsker slet ikke flere Elever end de, hun har – – og dem vil hun opsige igjen, saasnart det kjeder hende.

BOMHOF

Nu, nu – saa saa . . . bare saadan en Idé . . . Ja, undskyld mig Hjort, det var

HJORT (:kort:)

Alt forladt, min Ven! –

(:Bomhof gaar hen og snakker med Hysing. Hjort ser efter ham og siger derpaa grublende i egne Tanker:)

. . . Det om Braminen og Hustruen, som trak Vand op for ham – det sigtede altsaa dog til mig! . . . Saa, saa, – der gaar virkelig et Lys op for mig. Ja, det kunde virkelig se slig ud. –

(:harmfuld:)

Det er dog en grundig uforskammet Bagvadskelse! – – Den har Hysing sat i Scene, det vil jeg give mit Liv paa! – Han er sandelig ikke den som er ræd for at slaa Æggene itu. – Min vakkre Ven! – den Nydelse at ærgre mig skal Du dog gaa glip af!

HYSING (:talende og gestikulerende ved Bordet:)

. . . Aandløshed! Aandløshed – siger jeg, – nede i Folket som paa Samfundets Højder, i Regjering som i Presse! Men, lad det Nye først faa sit Organ, – og det vil henvejres som Støv, – drive som gule Blade ved Foden af hver evige Tilstand i Landet! . . . Der vil ikke være et Forhold, som ikke vil gaa under i Stormen, som ikke vil vendes op og ned paa . . . fra Grunden af . . .

HJORT (:henkastet:)

Naar hele Verden synes bagvendt, – var det dog værdt at undersøge om det ikke tilfældigvis skulde være En selv, som staar paa Hovedet!

SCHNELLE (:ivrigt blandt de Andre ved Bordet:)

Det er klart, Hysing! Et saadant Tidsskrift, som nogle aandløse Forlæggere makke sammen, er Intet for Dig . . . Du oppretter et selv! Busk leder Feulletonen, jeg skriver Digtene, Hjort de ugentlige Nyheds og Kunstartikler, og Du leder Aanden, retter Landsen med Assistance av Bjerk . . . og saa se vi hverken tilhøjre eller tilvenstre, men gaa paa!

HJORT (:opbragt til Busk, som har sat sig hen til ham lidt fra de Øvrige:)

Jeg skal ialfald faa Lov til at gaa min egen Gang! Om Tidsskriftet har jeg idag meldt Forlæggerne, at jeg ikke lader mig binde hverken til Hysing eller til Dig; – de har at vælge!

BUSK

Bland nu bare ikke mig ind i dette! Jeg er Diogenes, ser Du, – fornøjet med min lille Plads i Borgeren. Og, – lad mig sige Dig det Hjort! – jeg ror mig ikke ud hverken med Hysing eller med Dig . . . Det har aldrig faldt mig ind engang . . . der har heller Ingen spurgt mig.

HJORT

Ja, da har man virkelig forudsat . . .

BUSK (:rydt afbindende:)

. . . fejl, – fordi de véd, jeg er en fattig Mand. Jeg har en Levning af gammel praktisk sund Sands igjen og indskiber mig ikke paa et Fartøj, som jeg tror vil gaa tilbunds.

(:Med et Skuldertræk:)

Som en midlertidig Nødspost for Dig – ja, saa kan der jo være Mening i det, . . . Du er gift og maa have Penge!

HJORT

Det vil sige: Du er saa artig at mene, at jeg egentlig kun burde bruge Pennen som Bibeskjæftigelse! –

BUSK (:kort:)

– om Du har Raad dertil, – ja! – – – Men ikke mere om det!

(:afsides:)

Jeg mister naturligvis en god Ven, fordi jeg er saa dum at tale lige ud!

HJORT (:spydigt:)

Dine Brilller synes med Et av have faaet noget af en Formørkelse i sig; – – min litterære Person er pludselig bleven Dig aldeles uopdagelig!

BUSK (:idet han gaar henimod Bordet hvor de Andre sidde:)

Jeg er din første Læser, ved Du . . . har altid været det . . . Du er altid brilliant!

(:Idet han tager et Glas fra Bordet og peger hen paa Hysing, der har sat sig saadan, at han kan spejle sig:)

Oho! . . . I gode Herrer! Jeg ser Hysing sidde som en ensom Ørn paa en Fjeldtind, spejlende sin Storhed i det lille blaa Luftspejl der,

(:Hysing vender sig med en Mine af Ligegyldighed fra Spejlet:)

. . . og Schnelle som en Morgenlærke kvidrende til hans Pris. Hvad siger Du, Ørn! om Du et Øjeblik hævede Dig udover Dig Selv, og Du, lille Lærke!

(:Schnelle gjør en ærgerlig Bevægelse:)

Klubbens Lys, – at det maa brænde uformørket . . . med stedse tiltagende Blus!

HYSING (*:bukker sig til alle Sider med Glasset:*)

Takker virkelig . . . takker!

BUSK (*:forbauset, seende paa ham:*)

Hvad beha . . . Klubbens Lys? Oho! . . . det tog han til sig den uforbederlig
graadige . . . Nej, – det var nok selve Klubben, jeg mente . . . Skaal!

(*:Alle le og drikke. Hysing flau:*)

SCHNELLE

Klubbens Lys! – Det Ord indeholder for mig en Inspiration. Jeg tænker mig
Klubben som et Lysreservoir, – et Galleri af Byens skønneste Kvinder, – med
Blomster i Haaret og ildfulde Øjne . . . lænende sig aandeløse udover Balkonerne,
medens vi her paa Arenaen lade Kaarderne lyne i Tidens store opgaaende
Tanker!

HYSING

Og man tør sige, at han ikke er Digter!

BUSK

Jeg siger, at han er en Pascha i Poesien! . . . Bare i dette korte, rimløse Digt
fandtes der flere Tusinder svulmende Skjönheder – Alle med Øjne lynende af
Beundring for Poeten.

HYSING

Forresten savner jeg Et hos Dig, Schnelle, – det er, sørgelig nok, et
Storhedsmærke! Det er Mænd den stærke Aand helst vil fravriste Beundring! Det
er med deres stille Had og Misundelse han maaler sin Storhed. En Mands
Betydning i Tiden staar akurat i Højde med hans Evne til at forarge!

(*: Med vægt:*)

Naar min Tid kommer, – og den kommer . . . vær rolig! – vil jeg levere et
Poem, som engang for Alle skal blive Typen for Forargelsens Poesi!

BJERK

Ja, sig det kun lige ud, – Poesien *skal* forarge. Det Samme gjælder igrunden
al litterær Produktion. Derfor har Hysing ogsaa ganske rigtig begyndt med at
forarge, – og det Samme har jeg gjort!

Jeg vilde netop sige, . . . det er det, min Bog er lagt an paa – tvertigjennem.

BUSK

Det maa da være ved en forargelig Mængde Citater!

BJERK

Ja, naar Tidsskriftet kommer ud, skal man faa smage Sager!

HJORT

Brr..r . . . hvori Du grundig vil forarge Landet, Bjerk!

HYSING

Det er nu engang saa Hjort! . . . Du har ingen Trang til Konflikten! – Det er din Natur – Enhver betydelig Personlighed føler sig som en utilhuggen Statue, som Verden skal mejsle gennem Hug og Slag, . . . Du vil *glide* gennem Verden . . .
. . . gøre Lykke . . . et Tidsskrift med en god Svigerfar bagom . . .

HJORT (:tager sin Hat:)

Naa saa! – jeg forstaar . . . Tidsskriftet er nok den Udkant, Du vil mejsle af mig! Til den Sag er afgjort, gjør vi To rettest i at holde os fra hinanden
(:griber et Glas:)

Jeg tillader mig at drikke Klubbens Skaal og for godt Kammeratskab! – men for Klubbens Lys særskildt

(:han ser paa Hysing:)

er jeg da just ikke oplagt til at gjøre det netop iaften; – jeg haaber, Du undskylder Hysing!

(:De drikke og le:)

HJORT

Godnat! – – – Godnat Busk!

SCHNELLE (:idet Hjort gaar mod Døren:)

Nej, bi lidt Hjort! – jeg har en Idé, som Du maa høre . . . et Jernbanedrama, . . . egentlig en ganske ny dramatisk Invention . . . ganske ny! . . . Man tager paa Jernbane gennem en Række Akter . . . Handlingen flyver forbi En som Telegrafstolper, . . . der hver Gang udsende elektriske Glimt til Tilskuerne . . .

(:med Pathos:)

. . . Og det Hele ender i et mægtigt Uheld! . . . en Flod dybt nedenunder . . . Broen brister . . . Og, mærk nu nok et Point! . . . Efterat Tæppet er gaaet ned

HJORT (:leende:)

Det kan beskjæftige Fantasien paa Hjemveien, mener Du . . . saadan et Slags Efterakt! – – Vor Tids nye Pegasus! – et bevinget Locomotiv, hvad? –
(:*vinkende med Haanden til Schnelle, idet han gaar ud gennem Cafféen:*)

Næste Gang, næste Gang, kjære Schnelle! –

BOMHOF (:efter ham:)

Pi . . . ih, – din Spidsborger! – som om vi ikke lugtede Luntten, – han maa være hjemme Klokken elleve!

SCHNELLE (:med Glasset i Haanden:)

Vider, . . . i dette højtidelige Øjeblik trækkes der hundrede tusind Nathuer nedover Ørene i vort skikkelige Land! . . . Leve Nathuerne! –

HYSING (:truende pathetisk:)

– til vi komme med Stormen, der skal drive dem af Ho' – derne som et Snevejr! (:*De klinke og tiljuble ham Bifald:*)

(:*Tæppet falder:*)

(:*Hjorts Stue:*)

ANNA (:kommer ind fra en Sidedør:)

Det er en frygtelig Tid at holde ud, – jeg har en Følelse, som jeg kunde faa Tæring af det! – At maatte staa og lyve for sin egen Tjenestepige! . . . Hun fik de sidste Penge, jeg ejede, da hun nu gik ud i Byen. Og nu dette om Huslejen . . . som Henrik mente endnu kunde udsættes – – Men der kan ikke ventes længer, skrev Verten igaar; – det er to Kvartaler nu til Nytaar . . . hundrede Specier! – – – Jeg vil da haabe, at Fredrik har faaet mit Brev? . . . Jeg bad ham komme hidop idag Klokken elleve, medens Henrik er paa Bibliotheket. – – O, hvor det dog er ulideligt at vente paa denne Afgjørelse om Tidsskriftet! Det har skudt sig hen Tid efter anden; men Henrik siger nu, det maa ske en af Dagene, da det skal være afgjort før Jul. – – Henrik er i Oprør, Stakkel! . . . Han er saa pirrelig; – – men han haaber jo saa vist paa at faa Posten –

(:*Grublende:*)

– Og var jeg saa enda vis paa, at han . . . Det er, som Alt knuger! – – – Ja, maatte vi faa en glædelig Jul! Jeg byder bare . . . at kunne sidde der tryk og

(:ser sig om og sukker:)

Her er sandelig et belejret Hus! . . .

(:Det ringer paa, – hun farer sammen:)

Jeg blir saa angst, hvergang det ringer! . . . Jeg er næsten lige saa bange for, at det skal være nogen af Henriks Venner, som at det skal være en Regning. – Jeg maa da lukke op.

(:Hun gaar ud:)

(:Tante Magda kommer ind med hende og lægger hastigt Hat og Kaabe af:)

ANNA *(:afsides:)*

Hvad skal jeg gjøre? – hun kommer jo saa rent ubelejligh!

TANTE MAGDA

Jeg har saa længe tænkt paa at gaa op og hygge mig hos Dig en Formiddag,
og

(:hemmelighedsfuldt:)

nu er det Julegaverne, sér Du, som Ingen tør sé hjemme hos din Broder! – Ja, jeg kan vel sætte mig her ved Bordet.

(:Sætter sig:)

– – – Sér Du dette, – det skal blive et Skjærf til Fredrik, naar han og Theodora reise hjem til Julen. Jeg maa nytte Formiddagen . . . Du spiser jo først Klokken tre.

(:Hun begynder at strikke ivrigt:)

– – Og I har det Godt, Anna! – deiligt som sædvanlig?

ANNA

Tak, Tante! – vi har det paa vor Viis.

TANTE MAGDA

Ja, naar jeg ser mig om paa alle disse Kunstsager og paa Dig, som Du gaar her og sysler mellem Alt dette, saa er det virkelig hvergang, som jeg kommer op i en anden Luft! Hos Fredriks har de det jo saa elskværdigt i alle Henseender, – En skal igrunden lede efter Mage til Hus. Men saa er det det store Husstel, som optager Theodora, og saa har han selv aldrig Tid uden om Aftenen. Og saa Børnene, som skal passes! . . . Jeg forsikrer Dig, det er ikke muligt at faa arbejde i Fred for dem paa nogen Ting til Julen, – de skal op i Alt! Naar jeg slig kommer op til Dig, er det, som jeg er sluppet ud af et larmende, travlt Maskineri.

ANNA

Saa, Du synes det, Tante! Fredrik følger dog med paa det Meste i vort offentlige Liv. Og et Hus som hans, hvor man kan afsé sin Aften til allehaande Læsning; . . . der er noget sundt – jeg kunde sige – inderlig skjønt ved det.

TANTE MAGDA

Aa ja, – man følger kanske med lidt mere end ellers omkring i Husene. Kunst og Poesi og saadant er jo overalt kun en Bisag; heroppe er det en Hovedsag – I leve bare for det og intet Andet. Det er Forskjellen, sér Du, . . . og det gi'r saadan en egen Følelse. At komme ind ad Døren her er som at komme ind i et lidet idyllisk Digt.

(:Nøstet ruller ned paa Gulvet, Anna tager det op til hende og sukker uvilkaarligt:)

ANNA

Gid Du havde Ret, Tante!

TANTE MAGDA

– – Og nu hans Omgang . . . Ja, det er vist dygtige Mænd i Byen mange af dem; men en Kreds af saadanne Venner, som I sér om Jer daglig, – det er dog noget Andet!

ANNA *(:bittert:)*

– at stole paa, mener du!

(:Afsides:)

Vi har virkelig faaet sé det i denne Tid!

TANTE MAGDA

En faar uvilkaarlig en Følelse – ja, han Theodosius Bjerk undtaget, ham fordrager jeg nu engang ikke! – som En stod foran Aandens Riddere . . . Alle dagligdags, smaalige Hensyn ligge som et Land langt nedenunder dem.

ANNA *(:bittert:)*

Kan gjerne være, Tante! – men, naar det kommer til Stykket, turde jeg nok foretrække den simple Maade, hvorpaa Fredrik og hans Venner tænker.

TANTE MAGDA *(:Nøstet ruller igjen ned paa Gulvet:)*

Jeg mener virkelig – – Du er blevet en Smule prosaisk, Barn! Hvem skulde vel tænkt sig de Ord af din Mund! –

(:Det ringer, – Anna farer sammen:)

ANNA (:afsides:)

Hvad skal jeg nu gjøre? –

(:Hun faar en Idé. Højt, idet hun ser ud af Døren:)

Det er Fredrik, tror jeg, som staar foran Entréen.

TANTE MAGDA (:forskrækket:)

Fredrik? – er Du gal! Han maa ikke sé! – Hvor skal jeg? . . .

(:Hun samler sine Sager op og tumler om efter Nøsterne:)

. . . men det er jo rent ud at overfalde Folk! –

(:hvisker:)

Jeg gaar ind i Sideværelset! . . . sætter mig der med Arbeidet . . . Ikke et Ord om, at jeg er her, ellers forstaar han det! –

(:I den aabnede Dør:)

Jeg laaser Døren!

ANNA (:gaar Fredrik, som træder ind, imøde:)

Jeg skrev til Dig, Fredrik!

FREDRIK

Staar her Noget paa? Er det Noget, jeg kan gjøre?

ANNA

Ser Du, Fredrik! –

(:med Overvindelse:)

Ja, her staar Noget paa – Henrik maa ikke vide af det. Jeg vil bede Dig laane mig hundrede Daler; det er Huslejen, som ikke kan ventes med. Det gjælder blot paa nogle Dage . . . til nu, Afgjørelsen falder om Redaktørposten; – ellers havde jeg ikke faldt paa at bede Dig; men da har Du dem tilbage . . . Jeg mente, . . . det næsten ikke skulde være noget Laan.

FREDRIK

Det behøver det da heller ikke at blive. Theodora og jeg har netop tænkt paa at forære Dig en Julepræsent . . . et Pianoforte til Jul istedetfor det, Du har lejet. Du skal selv vælge det ud. De Penge faar Du idag, saa kan Du jo laane af Dig selv –

ANNA (:stolt:)

Du er saa delikat paa Stedet at klare mine Forlegenheder ved at forære mig et

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Lie_Udmeldt_tekst.html
helt Pianoforte – Det vil jeg ikke tage imod! Jeg bad Dig laane mig hundrede

Daler, fordi det i denne Tid gjælder Alt for Henrik; – netop nu maa han ikke lammes af Pengeforlegenheder. Jeg kan forresten sige Dig, at Forlæggerne har erklæret Henrik, at de ikke tænke sig nogen Anden end ham.

FREDRIK

Som Du vil have det, – Pengene har jeg her
(*:giver hende dem af sin Lommebog:*)

Men, Anna! – vil Du lade mig sige Dig Noget. Et saadant Tidsskrift er i sig selv en usikker Sag . . . det er egentlig ikke Noget at bygge et Hus paa. – Lad gaa! Men nu hører jeg, at din Mand har skrevet et brev, som sætter dem Fluer i Hovedet. Han vil nok have ubetinget Hals og Haand . . . ikke finde sig i Indskrænkninger. Jeg er en praktisk Mand, og jeg føler, det kan komme til at staa paa den Ting; – man bør ikke spænde Buen for højt. Jeg indrømmer gjerne, at din Mand skriver gode Artikler – saavidt jeg skjønner da –; men nogen egentlig Forfatter . . . af saadan Vægt, at – (*:ryster paa Hovedet:*) Jeg mener, han burde tage Tingen, som den nu engang byder sig.

ANNA (*:i stigende Oprør:*)

Der dømmes Du, som Du forstaar det . . . Ja, nok om det! . . . Enten agter man Henrik som Manden for den Sag, eller man gjør det ikke! Nogen Halvhed vil han ikke leve paa i Litteraturen!

FREDRIK

Ja, jeg skal ikke være den, som forlokkes din Mand til at handle imod sin Samvittighed! Jeg ønsker kun, det maa gaa godt – – og, at I ikke maatte skuffes for haardt, om det –

ANNA (*:hurtig afbrydende:*)

Tak! . . . Jeg har jo sagt Dig, kjære Broder! – vi har de bedste Udsigter.

FREDRIK

Ja, ja, –
(*:sér paa sit Ur:*)

– og det var ikke noget Andet? – Jeg gik lige fra Forretningen; de vente paa Contoiret.

ANNA (*:beklemt, – idet hun følger ham til Døren:*)

(:Alene:)

– Det er, som Brystet snøres sammen paa mig! – de ere saa mistrøstige Alle.

– –

(:Hun staar en Stund i Tanker:)

Jeg har altid tænkt, at Tante Magda var saa klog . . .

(:ryster paa Hovedet:)

. . . Hm, nei! – hun har ikke . . .

(:gaar hen til Skrivebordet, hvor hun blir staaende:)

. . . Der er hans Pen! –

(:hun tager den op:)

. . . Hvor mangan Gang har han ikke siddet med Tankerne over den til sént ud paa Natten . . . og kanske med Sorger, som . . . Jeg véd ikke hvorfor; men hans Ansigt staar for mig saa tungsindigt, – – som om vi igrunnen ikke var rigtig lykkelige – – baade han og jeg. – – – Grublerier, Anna! – dem har Du mindst af Alt Brug for nu! – Her har jeg jo Huslejen . . . Ja, jeg faar virkelig Mod igjen som en Løve!

(:vender sig mod Sidedøren:)

. . . jeg skal gladelig begynde paa med Tante Magda igjen – lige til Klokken tre.

(:Døren gaar op, og Henrik kommer underlig rolig ind:)

HENRIK *(:i en dæmpet Tone, idet han sætter sig i Sofaen:)*

Nu er Sagen om Posten afgjort, Anna!

ANNA *(:i aandeløs Spænding:)*

Og det blev – – – ikke Hysing?

HENRIK *(:langsomt:)*

Nei, – det blev ikke Hysing!

ANNA *(:iler hen til ham:)*

Vi har da seiret, Henrik! –

(:aander dybt:)

– – og endelig faaet en Ende paa dette!

(:Han ser studsende paa hende:)

– Ja, Du véd ikke, hvad jeg har holdt ud, – jeg trænger rent ud til at græde, Henrik!

HENRIK *(:i Sindsoprør:)*

Men saa hør, Anna!

ANNA (:falder heftigt ind:)

Nei, nei – Du véd ikke, hvad Glæde vil sige! O, som jeg har lidt!

(:lér nervøst:)

Jeg havde ikke en Skilling igjen i Huset; det var blevet ligesom sort
Altsammen for mig, – saa jeg følte, der *maatte* komme en Slut paa det!

HENRIK (:mørk:)

Og med det har Du gaaet og tiet!

ANNA (:ivrigt fortsættende:)

Nu behøver jeg altsaa ikke at pine Dig med at informere længere!

(:slaar Hænderne sammen i Jubel:)

. . . og Du ikke at trælle, som Du har gjort, – forstaa Du det!

HENRIK (:for sig selv, bittert:)

Ja, jeg begynder virkelig at forstaa nu. . .

ANNA (:tager sin Portemonnaie op:)

Sér Du her! Jeg laante netop disse hundredede Daler af Fredrik, fordi Værten
igaar skrev, at Huslejen absolut ikke kan staa hen . . . Og nu! – jeg glæder mig,
saa Du ikke kan begribe det, til, at jeg imorgen den Dag kan staa paa hans
Contoir og sige ham, at du har faaet Posten – – Du kan tro, det kostede mig
Noget at laane dem af ham!

HENRIK (:tungt:)

Til det er det kommet!

ANNA

Jeg faar ikke sove inat! –

(:lægger sig hen til hans Skulder:)

– nej, jeg faar ikke sove inat . . .

(:tager hans Haand:)

Kjend bare, hvor Hjertet banker!

HENRIK (:kjæmpende med sin Sindsbevægelse:)

Saa var det altsaa, Anna! –

(:springer fortvivlet op:) (:afsides i en dump Tone:)

Jeg anede det jo, – disse Stiklerier af mine Venner om Informationerne – – –

ANNA (*:rejses sig forundret fra Sofaen:*)

Hvad gaar der af Dig, Henrik?

HENRIK (*:sér paa hende et Øjeblik med fortvivlet Mine, gaar derpaa stille hen og stryger hende nedover begge Kinderne:*)

Du har lidt meget for mig! – – Jeg vilde give, jeg véd ikke hvad for ikke at skuffe Dig igjen! – – for at jeg ikke maatte . . . Du maa sætte Dig hos mig her, – vi maa tale sammen! – –

(*:Idet han stryger Haaret, famlende om Panden:*)

Nej, nej, – jeg maa tænke . . . have frisk Luft! . . .

(*:griber sin Hat og iler med en rask Beslutning ud af Døren:*)

. . . Vi tales ved, naar jeg kommer igjen!

ANNA (*:raaber efter ham:*)

Men Henrik! – Henrik da! – (*:Hun sér sig om. – Med sagtere Stemme:*) Blev han fornærmet? – (*:Angerfuldt:*) Hvor kunde jeg ogsaa være saa ubetænksom – saa bund egoistisk! . . . at skjæmme ud hele Glæden paa den Maade! – Men det kom saa overraskende, saa uventet lige over mig. Jeg véd jo knap, hvad jeg har sagt! – – Gid jeg dog havde tiet med det om Informationerne! – Men det Værste var nok, at jeg havde laant Huslejen af Fredrik! Det er næsten ikke til at undres paa, at han tog det slig, Stakkel! – han har jo kjæmpet for at undgaa det til det Sidste, og saa, – saagodtsom i samme Time – skér det! – (*:gaar hen til Døren og lytter ængstelig:*) – Han – han kommer da igjen? – (*:sætter sig igjen hen paa Sofaen. – Efter en Pause:*) Alting kommer bestandig paa en anden Maade, end En tænker det! Nu er han jo virkelig Redaktør, – – og saa skulde jeg faa det paa den Maade . . . saa jeg enda ikke er rigtig fuldt glad. – – – Jo vist er jeg glad jo! – vi har jo ikke ventet paa Andet fra længe, før vi blev gifte. Tænk, naar Fa'r faar høre det! . . . og Fredrik og Theodora, – og Tante Magda derinde! (*:vil gaa henimod Sidedøren; men bliver staaende og lytter spændt:*) Der er han! Nej, det ringer paa! – – – det maa være en Fremmed.

(*:Hun gaar ud og kommer ind igjen fulgt af –:*)

MORTEN BUSK

Ja, ser De, Frue! – jeg maatte op til Dem, – for jeg holder virkelig for meget af Eder begge To til . . .

ANNA

Vær saa god, – sid ned, Hr. Busk! – Nu, De har hørt det?

MORTEN BUSK

Ja, da – for en Time siden . . . Det var jo egentlig Deres Mand, jeg skulde havt fat i. Jeg er uden at rose mig selv den af Deres Mands hele literære Omgangskreds, som tænker mest praktisk. Jeg vilde blot i Anledning af det idag Passerede sige ham, at Hysing ogsaa har tænkt paa at oprette et Tidsskrift. Dersom Hjort vil gaa med, er jeg som god Kammerat villig til at arrangere Feulletonen, – og de andre Kræfter falde af sig selv. Jeg talte netop for et Øjeblik siden med Hysing om det – og skyndte mig op til Deres Mand. Mere, end En kan, kan En nu engang ikke gjøre, sér De . . . Dette idag var jo en stor Skuffelse – – saa at sige en Velfærdssag for ham . . .

ANNA

Jeg forstaar Dem ikke, Busk!

(:Sér tvivlende paa ham:)

Hvad? Hvorledes? Har han da ikke faaet Posten? – – Er Henrik ikke blevet Redaktør?

MORTEN BUSK *(:Afsides:)*

Aa, jeg Asen! – jeg kom da engang for at trøste ogsaa! . . .

(:Højt, – med Forlegenhed:)

Jeg véd ikke, hvad jeg skal sige, Frue! – Det var virkelig ikke min Mening at komme hidop med – et ubehageligt Budskab; – jeg troede, De vidste . . . det strandede paa Deres Mands Betingelser.

(: Forceret:)

Man har virkelig idag fattet en stor, endelig, Beslutning! – – bestemt sig for – at der Ingenting skal blive af det Hele! – Det var af den Grund jeg . . .

ANNA *(:sidder en Stund stille; – – sér sig forvildet om:)*

Han har altsaa ikke? – – Der skal intet Tidsskrift komme ud – – det var . . . derfor, at han . . . saa paa mig slig, da han gik!

(:Hun springer op:)

Jeg maa finde ham!

(:gjør en Bevægelse, som om hun vil ile ud af Døren, men vender sig derpaa indtrængende bønlig til Busk:)

Jeg véd, De er en god Mand igrunden, Busk! – han maa komme igjen! Lov

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Lie_Udmeldt_tekst.html
mig, at De vil finde ham – faa fat i ham – ikke give Dem, før De faar fat i ham til
mig! Han er ikke paa Bibliotheket. Bring ham! – Bring ham til mig, – og jeg skal
takke Dem – som en Ven!

MORTEN BUSK (*:idet han gaar:*)

Stol paa, at jeg skal gjøre mit Bedste, Frue!

ANNA (*:grublende med Haanden for Øjnene:*)

Jeg forstaar ikke, hvordan det gik til, at jeg kunde faa dette saadan i Hovedet!
– – – Og jeg, som havde tænkt at være saa stærk . . . og saa læssede jeg paa ham
alle de Sorger, jeg vilde baaret alene! . . .

(*:sukker:*)

Saa jeg blot en Udvej! –

(*:Det ringer:*)

– Der er han! Men det gaar ikke an at tage imod ham slig.

(*:gaar raskt, med en frejdig Mine ud for at tage imod ham; men kommer nedslaaet ind igjen:*)

– Nej, det var Pigen! –

(*:standser, igjen grublende:*)

. . . Det blir altsaa dog aligevel sammen med denne Hysing . . . Jeg føler, jeg
fordrager ham ikke . . . han oversér Henrik.

(*:Døren gaar op, og Henrik træder ind:*)

HENRIK (*:i en rolig, dæmpet Tone:*)

Ja, her har Du mig igjen, Anna! –

(*:Han gaar hen, sætter Hatten paa Skrivebordet og blir staaende; – tager et Par
beskrevne Ark fra Bordet og holder dem op foran sig:*)

– Pjank! Pjank! . . . en rask Pen til Husbrug, intet Mere – det er Sandheden!

Man har virkelig alt lenge sørget for at sige mig den, – og nu dette idag! . . .

(*:han river Papirerne tværtover:*)

ANNA (*:der har staaet urolig og seet paa ham:*)

Men kjære Henrik da! – tag det dog ikke slig! – det er jo din Afhandling – din
literære Ære!

HENRIK

Min literære Ære! – Er der Noget i Verden, jeg hader, saa er det vel den! Det
Frygtelige er, at Du har elsket mig ikraft af den Illusion . . . at hele mit Bo er
bygget paa den! Ja, Du faar nu tage det, som Du kan, Anna! . . . Du misforstod
mig før . . . Sagen med Tidsskriftet er totalt glippet, og – – – jeg er ikke Literat

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Lie_Udmeldt_tekst.html
længere! . . . jeg har taget Posten som Correspondent for din Broders Forretning
med Udsigt til engang at blive Associé, – naar jeg har arbejdet mig nok ind i
Tingene! – – – – Du sér saa underlig paa mig, – – og

(:med lav Stemme:)

jeg maatte jo vente det . . . Du har gaaet og troet paa mig og offret Dig op her,
– medens jeg igrunden ikke længer troede paa mig selv. Men Et vil jeg ikke,
Anna! – jeg vil ikke længer gaa saadan i et kunstig Forstørrelsesspeil for Dig! Lad
det saa koste mig, hvad det vil hos Dig! . . . hele det Skjær, hvori Du har seet mig
som en Aandens Mand af Betydning. Jeg *er* det ikke; – – jeg har faaet det Bind
fra Øjnene i den sidste Tid, sér Du!

(:Bevæget:)

Og, stod jeg ikke nu som en ydmyget, elendig, hul Bankerotør paa alt Mit
foran Dig og din Slægt, – jeg skulde . . .

ANNA *(:falder ham om Halsen:)*

Du ydmyget – – for mig, Henrik! . . . Jeg har aldrig været saa stolt af Dig i
mit Liv – – – ikke været saa glad siden vor Bryllupsdag!

HENRIK *(:studsende og overrasket:)*

Hvad – hvad siger Du?

ANNA *(:glad bevæget:)*

. . . Jeg siger, det var ikke i en Pen, jeg blev forelsket, men i en Mand! – og
(:ser stolt paa ham:)

– Du er en rigtig – Mand, Henrik!

HENRIK *(:bøjer sig over hende og kysser hende paa Panden. – Lidt efter med
Alvor i en dæmpet Tone:)*

Det kostede mig ikke liden Ydmygelse, Anna, at gaa hen til din Broder med
dette! Men han gjorde mig Broen let. Han sagde – hvad jeg jo vidste – at det var
det, han og din Fa'r hele Tiden har villet, og at det endog havde staaet som en
overmaade væsentlig Sag for ham at erhverve mig som en dannet Mand med
Sprogkundskaber og Slægtning for Contoiret; – han turde nu først give
Forretningen den Udvidelse, han længe havde seet, var nødvendig. Lidt af det var
vel kanske Sukker til mig; – men jeg saa, han blev meget fornøjet! Da han hørte,
at Du ikke vidste Noget af det, drev han paa, at jeg strax skulde gaa hen og sige
Dig det, saa skulde vi tales ved siden. Selv vilde han nok ind til Theodora med det

. . .

ANNA

Hvor vi skal leve anderledes! . . . være sammen om Alt! – Og, vil Du skrive, Henrik! – saa kan Du jo . . .

HENRIK

Der blir mere end Tid nok til det, som isandhed trykker. Du véd, man kan strække et Stykke Guld en hel Mil, – saaledes holdt jeg paa at strække mit lille Pund ud i en uendelig fin Traad. Og det Værste var: en stor Del af det var ikke engang eget Guld . . . opvispet Snak var det . . .

(:Aander dybt:)

– Jeg forsikrer Dig, Anna! – jeg føler mig saa let og fri ved endelig engang i mit Liv at være kommet paa det Rene, – det er . . . som om Stuen har faaet et andet Skjær! At leve virksomt og kraftigt, med fuldt Ansvar, for en stor . . . uendelig rig Ting – det forstaar jeg nu!

TANTE MAGDA *(:stikker Hovedet ind af Sidedøren – ærgerligt:)*

Var det ikke det, jeg vidste, – han er gaaet! . . . Og her har Du ladet mig sidde den lange Formiddag – saa stille som en Mus; – min ene Strikkpind ligger der paa Bordet!

(:Fornærmet, stivt:)

Goddag, Hjort! Undskyld! Du skal kanske skrive, – ellers tænkte jeg virkelig at sætte mig ved Bordet igjen, –

(:skarpt:)

om I vil have mig da!

ANNA *(:iler imod hende:)*

Om vi vil have Dig, Tante Magda? – ja vist vil vi det!

(:Tager hende om Livet og drejer hende rundt:)

Kjender Du, at Du er kommet op i en friere Luft? Du sagde, naar Du bare kom ind af Døren her, var det, som om Du kom ind i et Digt . . . et idyllisk, – og jeg tror det næsten . . .

(:peger paa Henrik:)

Der staar Kontorchefen i det!

TANTE MAGDA

Er Du gal, Barn – fra Forstanden? . . . Kontorchefen? . . . Er han blevet Redaktør?

Nei, Tante – det blev Intet med det . . . han er blevet Korrespondent paa
Fredriks Kontor – Bi bare, vi skal nok blive Associéer!

TANTE MAGDA

Ind i Forretningerne? – Korrespondent? –
(:*med et Udtryk af Skuffelse:*)

Saa kan da heller Ingen leve i Ideens Land!

ANNA (:*drillende:*)

Det er, som Du sagde, Tante Magda, – vi er blevet prosaiske!

TANTE MAGDA

Men det er jo? –
(:*Efter en Pause:*)

– Min Broder skulde været her . . . han vilde grædt af Glæde!

(:*Det ringer og ringer:*)

ANNA

Hva er det?

MORTEN BUSK (:*kommer ind i Følge med Hysing, Bomhof, Bjerk og Schnelle:*)

Jeg forsikrer Dem, Frue, – jeg har løbet som en Droschehest! . . . jeg var lige i
Hælene paa ham, da jeg saa ham gaa op ad Trappen her . . . Men saa tænkte jeg,
det var bedre at smede medens Jernet var varmt, og faa Hysing og de Andre med
og saa denne selvsamme Formiddag døbe det nye Tidsskrift heroppe! –

(:*Tørrer Sveden af Panden med Lommetørklædet:*)

Om Forladelse! . . . Fruen skulde vel ikke kunne præstere et lidet bitte . . .
bitte Glas Rum – Conjac – Punsch eller, hvad det nu er . . . jeg føler . . . den
Løben har taget paa mig. –

(:*Han sætter sig paa en Stol. Anna gaar et Øjeblik ud og kommer igjen med et Bræt
med Glasse og to Karaffer, hvori Punsch og Vin. Hun sætter det paa Bordet og
skjænker i:*)

– Ja, jeg antager, din Hustru har fortalt det, Hjort, – vi tænke virkelig paa at
forbause Verden med et nyt Ugeblad! Jeg springer ud for den tarpeiske Klippe,
men vil dog, saavidt muligt, sørge for, at der er Dyner under! I kan forresten faa
det efter jert eget Hoved, naar jeg bare faar Feulletonen efter mit. Tal, Du
Hysing, som er Planens Fa'r, – eller rettere . . .

(:*med et Blik hen til Bordet:*)

lad os styrke os med et Glas Punsch først!

HYSING (*:stramt, med Vægt:*)

Ja, jeg forbeholder mig virkelig Dommen, Busk! Du har din Streg – – saavidt gaar Feulletonen! Hvad der ligger *ovenfor* den, vil Du maaske tillade mig at styre . . . ubeskaaret . . . fuldt . . . helt ud!

THEODOSIUS BJERK (*:svinger sig begejstret rundt paa Hælen saa, at han kommer til at staa vendt mod Tante Magda:*)

Bravo! – helt ud – ikke en Tøddels Afslag! Overhovedet

(*:stirrer pathetisk barsk paa Tante Magda:*)

. . . Alting helt . . . fuldt ud!

(*:Ved hendes haanlig–bistre Mine falder han af med stedse mere forsagt Holdning og uvis blid Stemme:*)

Ja, jeg mener blot . . . saa det ikke blir til Halvhed . . . saa Personligheden ikke blir formeget . . . mat . . . idetheletaget til . . .

TANTE MAGDA (*:idet hun vender sig spodsk fra ham:*)

. . . til det rene Lapperi, – Hr. Bjerk!

(*:Theodosius Bjerke ser betuttet efter hende:*)

MORTEN BUSK (*:har efter Hysings sidste Replik taget frem sin Snusdaase, som han begynder at dreje hastigt mellem Fingrene; han ser grætten og skuffet ud og gaar med smaa Vændinger frem og tilbage imod Baggrunden. Idet han kommer i Forgrunden, – afsides:*)

Pu . . . uh . . . Var det ikke for Hjorts Skyld, jeg blev tørt og nøgternt i min Borger!

(*:Han gaar hen til Bordet for at tage et Glas:*)

THEODOSIUS BJERK (*:følger efter Busk, – ivrig med et Nik mod Tante Magda:*)

Jeg skal skrive i Tidsskriftet om Kvindesagen, saa det skal svi' i hende der! – Skal ikke Kvinden, med alle Rettigheder forbeholdt, dog være Kvinde?

MORTEN BUSK (*:tørt:*)

. . . og Manden Mand, Bjerke . . . Jo!

(*:han drikker et Glas ud:*)

Men, mine Herrer! – til Sagen –

HYSING

Vel, – den Side af Bladet, der behandler Dagens Begivenheder, – den ugentlige Nyhedsartikel – er som skabt for Dig, Hjort! Det vil sige, den maa gaa i Bladets Aand; . . . thi Enhed maa der være! – Enhed absolut!

MORTEN BUSK (:hidsigt:)

Men det er jo den rene Ubetydelighed, Du der byder, Hysing!

HJORT (:afsides til Busk:)

Du glemmer Æren af at faa leve i Hysings Lomme!

ANNA (:til Hjort:)

Der kommer Nogen!

(:Han gaar ud for at lukke op:)

HYSING

. . . De Idéer, vi slippe løs, vil ryste Samfundet gennemgribende. Bladet vil voxé med hele Magten af den Tingene iboende Nødvendighed, . . . om faa Aar vil det, saa at sige, have slugt det hele Samfund.

TANTE MAGDA (:ser uvis paa Busk:)

Det der høres mindre fornuftigt.

MORTEN BUSK

. . . blot noget graadigt – forslugent.

(:Døren gaar op, og ind træder Fredrik Howitz og Theodora fulgt af Hjort:)

THEODORA (:til Anna:)

Jeg maatte op for at fortælle Dig, hvor glade vi ere over, at din Mand endelig er gaaet ind paa det!

HYSING

Det er en stor Idé – egentlig min, Frue!

HJORT

I Nødens Stund skal man kjende sine Venner, heder det! Jeg vil nu underrette Eder, kjære Venner, om, at jeg ogsaa engang, som Bjerk siger, har taget Skridtet fuldt ud, – jeg er gaaet ud af Klubben og haaber snart at være helt inde i min Svogers Howitz's Forretning.

(:De literære Venner vise Tegn paa Overraskelse:)

HOWITZ

Ja, jeg har den Glæde, – haaber snart at kunde kalde ham min Associé.

MORTEN BUSK

Vet Du hvad, min kjære Hjort, – Du imponerer mig! – imponerer mig virkelig . . . i den Grad at

HOWITZ

Jeg haaber, ingen har imod at tømme et Glas paa den nye Forretningsmands Velgaaende. Hvad jeg kunde have at sige til Skaalen er kort og godt, at der om enhver Mands Vej ligger fodhøjt af Skum og Snak. Den som er for let, skummer bort; den, som er en Mand, pløjer sig igjennem!

(:Man drikker, og Alle klinke med Hjort undtagen Hysing og Bjerk:)

BJERK

Udmeldt af Klubben! – Nu, det maa jeg sige!

(:afsides:)

Og det vover han at gjøre lige i Øjnene paa Hysing! – jeg gad dog vide, hvordan det spænder af?

HYSING *(:til Bomhof:)*

Strax Kravet kommer, rømmer man undaf! – Jeg vidste det forresten, – han var altid en Spidsborger.

(:Overlegen spydig, til de Andre:)

Jeg har naturligvis Intet imod at drikke Hr. Correspondentens Skaal; – Han falder fra nu af under en Kategori, hvori han er aldeles befriet fra at maales med nogen Aandens Alen.

BOGTRYKKER SCHJØRN *(:træder ind ad Døren:)*

Akkurat det jeg altid har sagt, Frue! – der blev naturligvis Ingenting af det Hele! . . . Beder om Forladelse! God Dag – god Dag!

ANNA *(:gaar hen til sin Mand, tager hans Arm og ser ham ind i Ansigtet:)*

Jo, Noget blev der dog af det Hele, Henrik!

SCHNELLE *(:begeistret ved at se paa dem, farer med Haanden gjennem Haaret:)*

Der skimrer op for mig en Stribe af en Idé . . . Noget lig Columbus, da han saa Guanahannis Palmer! – et nyopdaget Land! – ja, det kunde virkelig blive et Drama – jeg [vil?] kalde det – Opdagelsen!

MORTEN BUSK

Bravo, – Bravo! Schnelle! De mener den Nyhed, at der findes Perler andetsteds end i Klubben, – De kan blive Digter paa den! . . .

(:Tørt til Hysing:)

Apropos om Kategorier, Hysing – – – der skulde vel aldrig gives en Poesi, som ligger udenfor Pen og Blæk, – hvad? . . .

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Lie_Udmeldt_tekst.html

(:Idet tæppet falder, nikker han betænksomt og slaar paa Snusdaasen:)

Ja, . . . man forbliver i Borgeren!

Jonas Lies *Udmeldt af Klubben* er lastet ned gratis fra bokselskap.no